

Saulėta, diena 80°, naktį 65.
Saulė teka 5:37, leidžiasi 8:16.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanians in The United States

VOL. LVIII

Price 15c
Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Liepos-July 26 d., 1971 m.

Kaina 15c

174

SIANDIEN PRASIDEDA KELIONĖ Į MĖNULI

LIETUVOS JAUNIMO MORALĖ KELIA RŪPESTĮ AUKLĖTOJAMS, TĖVAMS

MORALĖS, girtuokliavimo klausimai — vis dažnesni okup. Lietuvos spaudoje. Juos pastoviai kelia ypač "Komj. Tiesos" laikraštis ir skelbia savo skaitytojų pasisakymus. Kai kurie, ypač liečią lietuviškojo jaunimo poelgius, aplamai — moralę — labai būdingi. Paskelbus straipsnį apie lietuvių vaikų grubų elgesį, jų išsišokimus, vėliau pagausėjo atsakymai. Šį kartą jaunuolius neigiamai apibūdina lietuvių merginos, nors, savo keliu, netruksta kiek niūrių dažų ir pačioms merginoms. Čia pasekime kai kurias lietuvių mintis (plg. "Komj. Tiesą", nr. 118).

J. Astrauskaitė, Saulėtekio mokinė, pasipiktinusi vaikų keiksmazodžiais, rašo: "Keikiamasi šeimose, ypač tose, kur dažnokai išgeriama. Keikiamasi darbovietėse, sporto aikštėse, bet kur. Ir tuo nekas nesistebi... Daug kuo kaltos ir pačios merginos. Dažnai pačius "riebiausius" anekdotus išgirsti iš merginų ir moterų lūpų. Nepaisoma, kad anekdotų klausosi net mažamečiai vaikai... Grubiai elgtis vyrus paskatina ir iššaukiantis kai kurių merginų elgesys...". Apie studentus ji teigia: "Didelė dalis studentų gyvena taip, kaip išmano. Ypač pirmuosiuose kursuose, nutolę nuo namų, nuo bet kokios kontrolės ar atsakomybės".

M. Karvelytė, vaikų darželio Kaune auklėtoja prisiminė vieną pokalbį su senesniais Kau- ne viešėjusia užsienio lietuvi- te. Šioji buvo pasisakiusi, kad Kauno vaikai "per daug vul- garūs savųjų žmonių tarpe". Karvelytė tai žmogui prita- ria ir piktnasi jaunuoliais, ku- riems "negaila laiko prastovėti žistais valandas prie jaunimo kavinės ar "Tulpės" durų... Iš pažiūros jiems nieko nepri- kiši — nuauję, gražiai apsire- gę, madingai susisukę. Bet kai išgirsti jų kalbą, plaukai šiaušia. Beveik kiekvieną sakinį įterpia keiksmazodį... Nesūtinga panašių "riterių" fab- rikuose, imonėse, net aukštu- jų mokyklų auditorijose". (Keikimasis, tai neabejotinas rusų "kultūros" įnašas Lietu- vai, juk tai senas rusų įprotis. — Red.).

Kita skaitytoja, Aleksina, nu- rodo ir merginų ydas: "Leng- viau surasti merginą su maši- na, negu nerūkančią, negerjan- čią. Pagaliau, dar viena nuo- monė: merginos šių dienų Lietuvoje esančios per daug sumodernėjusios, jos nekuk- lai elgiasi, nereaguoja į vai- kinų išsišokimus".

(E) — VLIKŲ finansuojamo vo- vokiečių kalba leidžiamo El- tos biuletenio leidinio (ELTA — Pressdienst), Val- terio Banaičio redaguojamo, š. m. birželio laidoje aprašo- mas bolševikų — nacių buvęs smokslas prieš Rytų Europą ir lygiai prieš 30 metų jų pra- dėtą tarpusavio karą.

Birželio 22 — 23 d. naktį bu- vo pradėtas visuotinis lietuvių tautos sukilimas, sudaryta Lai- kinoji Lietuvos Vyriausybė ir pradėjo veikti suvereninės Lietuvos įstaigos. Deja, tai truko vos 6 savaites, ir nacių okupacinė valdžia uždėjo sa- vo leteną — mūsų nepriklau- somos valstybės veikimą už- gniaužė.

IŠ VISO PASAULIO

BELGRADAS. — Jugoslavi- jos prezidentas Tito šį rudenį lankysis Amerikoje ir viešės Baltuose Rūmuose pas presi- dentą Nixoną.

MASKVA. — Rusijos fed. res- publikos premjeras Gennady Voronovas buvo atleistas iš pa- reigų. Manoma, kad jis pra- ras savo vietą ir sovietų komu- nistų partijos politbiure.

ČIKAGA. — Didžiulis "747" lėktuvas su 199 keleiviais Či- kagos O'Hare aerodrome buvo skubiai evakuotas, nes užsi- degė vienas jo motoras, pabai- gus ilgą kelionę iš Honolulu. Penki keleiviai buvo lengvai sužeisti.

NEW-YORKAS. — Oro pira- tas, grasindamas lėktuvu pa- lydovei ginklu, privertė kelei- vinių lėktuvą sugrįžti atgal į New Yorką. Jis reikalavo vež- ti jį į Italiją. Jam persėdant iš vieno lėktuvo į kitą, iš toliau jį nušovė FBI valdininkas.

HAGA. — Olandijos karalie- nė Juliana ir jos vyras princas Bernhardas rugpičio 26 d. lankys Indoneziją, kurią anks- čiau Olandija valdė.

BELGRADAS. — Jugoslavi- joje sunku surasti žmogų poli- tika, kuris norėtų būti finansų ministeriu ar ekonomikos mi- nisteriu. Sausio mėn. Jugoslavi- joje buvo nuvertinta valiuta, ta- čiau užsienio prekybos balansas pablogėjo ir deficitas pakilo iki 680 milijonų dol. Per šešis mė- nesius prekų kainos pakilo 13% ir žemės ūkio gaminių kainos — 17%. Teks griebtis nepopuliarių priemonių, niekas, užtat, ne- nori imtis tvarkyti ekonominių reikalų.

Priminė sukilimą

Lietuvių sukilimo prieš so- vietų okupaciją sukaktį minė- dami Montvideo dienraščiai "La Manana" ir "El Dia" idė- jo savo ilgametį bendradarbio C. Verax komentarus tokiomis antraštelėmis: "Tragiškos su- kaktys" ir "Po 30 metų Lietu- vių antikomunistinio sukilimo".

"El Dia" birželio 23 d. laido- je pabrėžia: "Per tuos dešimt- mečius lietuvių tauta nesiliovė priešintis okupantams. Keitėsi okupacijos, keitėsi rezistenci- nės organizacijos, jų pasiprie- šinimo būdai bei metodai, bet išliko nepalaužta lietuvių dva- sia, išreiškianti ryžtą gyventi laisviems ir nepriklausomiems, kurti vertybes pagal savo se- nos kultūros tradicijas, gintis nuo jai primesto absoliučiai svetimo komunizmo".

Palyginti okupacijų pana- šumai ir reiškia viltis, kad sovietinio imperializmo gals- tūrės būti panašūs į nacizmo žlugimą.

(Elta)

Čia matomi ne arabų dykumos beduinai, bet amerikiečiai as- tronautai Alfred Worden ir Gerald Carr. Jiedu turėjo praeiti dyku- moje prie Pasco, Wash. treninga, kuris paruošia astronautus vie- šnagė mėnulyje.

SOVIETŲ RADARO SPECIALISTAS PASAKOJA BRITŲ LAIKRAŠTYJE

LONDONAS. — Sekmadienį britų laikraštis "Sunday Tele- graph" tęsė pabėgusio į Britaniją rusų mokslininko Anatoli Fe- dosejevo pasakojimus. Įdomiausias dalykas jo prisiminimuose yra tas, kad jis pagamino elektroninį aparatą, kuris numušė 1960 me- tais Amerikos žvalgybos lėktuvą U-2. To lėktuvo pilotas Gary Powers, pašautas 68,000 pėdų aukštyje, buvo rusų suimtas, teis- tas, nubaustas 10 metų kalėjimo ir bausmės neatlikęs, 1962 m. buvo išmaišytas į Amerikoje kalėjime laikomą rusų šnipą Ru- dolfą Abelį.

Fedosejevas yra elektronikos ir radaro specialistas. Jo dar- bas ir rezultatai buvo Sovietų Sa- jungoje labai vertinami. Ame- rikos lėktuvą numušus, jam Chruščiovas paskyrė aukščiausią Lenino ordina. Fedosejevas ir toliau domisi elektronikos mokslu. Šiuo metu jis ragina Vakarų valstybes taip apsaugoti savo siunčiamas į Rusiją radi- jo bangas, kad jų negalėtų truk- dyti komunistų stotys. Jo nuo- mone, tuos trukdymus apėiti yra labai svarbu, nes jis tiki į tei- sybės galią, į Vakarų programų įtaką sovietų klausytojams. Tei- syba informacija, jo manymu, yra galingesnis ginklas už ra- ketas ir bombas.

Fedosejevas neužilgo pradės profesoriauti viename Britani- jos universitete. Jis buvo at- siųstas su sovietų delegacija į Paryžiaus aviacijos parodą ir iš jos pabėgęs, pasiprašydamas politinės globos Britanijoje.

ST. PETERSBURG. — Flori- doje mirė iš bado 42 m. vyras, sportininkas, kuris anksčiau sverdavo 200 svarų ir kilnodavo sunkumus. Jis buvo nutaręs lai- kytis dietos ir nieko daugiau ne- valgė tik saulėgrąžos sėklas. Mir- damas jis svėrė tik 90 svarų. Ve- lionis jau 1962 m. buvo ligoni- nėje gydomas nuo nusimaitin- mo. Jau tada jis gyveno tik saulėgrąžų sėklomis.

Naujas JAV karo jėgų vadas Europo- je yra generolas Michael Davidson. Jis kartu vadovauja ir NATO karo jė- goms.

Ukrainiečių veikėjo patarimai valdžiai

Kasmet rengiama Pavergtų- jų Tautų Savaitė JAV-se, šiais metais įvyko liepos 18 — 24 d. JAV Kongreso Atst. Rūmų na- rrys E. J. Derwinski (Illinois) šių metų gegužės 4 d. jau buvo atkreipęs dėmesį į Pavergtųjų Tautų Savaitės reikšmę. Jis savo kalboje buvo pažymėjęs, kad JAV vedančios kovą už tautų laisvą apsisprendimą Pietų Vietnam, Laose ir Kam- bodijoje ir, esą, kas tai kovai priešinasi, talkina komunistams, jiems sudarant naujus pavergtųjų kraštų sąrašus.

Atst. Derwinski atkreipė dė- mesį į ukrainiečio dr. Lev. E. Dobrianskio, Georgetown uni- versiteto Vašingtone profeso- riaus, straipsnį, įdėtą šios va- saros laidoje, "Ukrainian Quar- terly" žurnale. Straipsnis tiek svarbus, liečias pavergtas tau- tas, taip pat ir S. Kudirkos at- vejį, kad atst. Derwinski pa- siūlė su juo susipažinti Atst. Rūmų nariams bei visiems JAV gyventojams ir jį pateikė per- sispausdinti Kongreso leidiny "Congr. Record". L. Dobrians- ki savo straipsny, ryšium su artėjančia Pavergtų Tautų Sa- vaitė, pasiūlė: JAV presiden- tas turėtų paskelbti dar ryžtin- gesnę proklamaciją tų tautų atžvilgiu. Kongresas turėtų su- daryti specialią Atst. Rūmų ko- misiją pavergtųjų tautų reika- lu. Be to, ir JAV užsienio poli- tika galėtų būti pertvarkyta, santykiuose su Sovietų Sąjun- ga labiau tikrove atsiremiant.

(Elta)

Kiek pasaulyje lietuvių kunigų?

Italijos religinių informaci- jų agentūra "Ansa" š. m. bir- želio 12 d. laidoje, pasinaudo- jusi "Elta-Press" biuletenio, Romoje leidžiamo italų kalba, žiniomis, pateikė duomenis apie katalikų Bažnyčios padė- tį Lietuvoje ir informacijas apie lietuvių dvasininkus Va- karų pasaulio kraštuose. Iš paskelbtos informacijos ryškėja pasunkėjusi Bažnyčios padė- tis okup. Lietuvoje.

Elta pateikė statistines žinias pagal duomenis, paskelbtus JAV lietuvių dvasininkų 1970 m. leidiny "Elenchus Sacerdo- tum Lituanorum in Variis Sta- tibus". Jame nurodyta, kad iš- eivijoje, iš 550 lietuvių kuni- gų, JAV-se gyvena 449, 23 — Kanadoje, 45 — vak. Europo- je, 25 — P. Amerikoje, 7 — Australijoje, po vieną Azijoje ir Afrikoje. Iš laisvame pasa- ulyje veikiančių 139 parapijų, beveik visos yra JAV-se. Tas ir tas žinias, Eltos žiniomis pa- sinaudojusi, pateikė "Ansa" agentūra.

(Ita)

— VILNIAUS universitete dirba Sorbonos universiteto dėstytojas, M. Tossin. Jis Vil- niaus studentams kalbėjo apie prancūzų kilimus.

(Elta)

KUALA LUMPUR. — Mala- zija pasiuntė į Kiniją 1,600 to- nų natūralios gumos. Ablejų valstybių santykiai pagerėjo.

ASTRONAUTAI IŠBUS MĖNULYJE 67 VAL.

CAPE KENNEDY. — Apollo 15 šiandien 8:34 ryto Čikagos laiku turi pasikelti kelionei į mėnulį. Amerikiečiai astronautai šiai kelionei yra gerai pasiruošę, jau ketvirta astronautų pora nusileis mėnulyje ir čia išbus 67 valandas. Jei įvyktų kokių ne- susipratimų, tada raketos iššovimas įvyktų trečiadienį, o jei ir- tą dieną nebūtų palima pradėti kelionės, ji būtų atidėta iki rug- pičio 24 d. ar rugsėjo 22 d. Vakar raketos tankai buvo pripil- dyti skysto kuro ir buvo pakeistos erdvėlaivio baterijos.

Sudanas gaudo komunistus

BEIRUTAS. — Sudane val- džia atsiėmęs prezidentas Ni- meiry negalėjęs naikina savo priešus, kurie jį buvo trim- dienom pašalinę. Libijos val- džia jau perdavė Sudanui du sukilėlių vadus, kurie buvo pagrobti iš britų keleivinio lėk- tuvo. Jiems grėsia teismas ir — sušaudymas, kaip ir kitiems sukilimo dalyviams.

Sudanas nutraukė diploma- tinis santykius su broliška arabų valstybe — Iraku. Iš Bagdado buvo atšaukti Suda- no ambasados tarnautojai. Taip padaryta todėl, kad Irakas vienintelis iš arabų valstybių tuoj pat pripažino sukilėlių valdžią. Irakui nepasisekė ir ta prasmė, kad aukšta jo de- legacija, skridusi į Sudaną pas sukilėlių vyriausybę, visa žu- vo lėktuvu nelaimėje. Šaudy- Arabijoje. Užsimušė 11 asme- nų.

Prezidentas Nimeiry įsakė policijai ir kariuomenei me- džiovis visus Sudano komunistus, nes jie visi esą išdavikai. Pats vyriausias komunistų par- tijos vadas Khalek Mahjoudh pasislėpęs Bulgarijos ambasa- doje.

Japonijai rūpi Washingtono planai

TOKIJO. — Japonijos prem- jeras Sato patvirtino savo vy- riausybės užimtą liniją: Japo- nija siekia geresnių ryšių su Kinija, tačiau Japonijai lygiai svarbu išlaikyti geras santykius su Tautine Kinija. Japonija ne- galinti priimti sąlygos — iš- mesti Tautinę Kiniją iš JT.

Opozicijos partijos kritikuoja Sato vyriausybę, kuri savo poli- tika pagrindžia gerus ryšius su Amerika. Dabar Amerika ap- gavusi Japoniją ir ėmusi pati gerinti santykius su Pekinu, ne- žiūrėdama, kaip tokie santykiai atsilieps Japonijai. Opozicija įrodinėja, kad Amerika tiek daug nebendradarbiauja su Japonija, kiek Sato vyriausybė tvirtina. Vyriausybė nutarė pasiųsti de- legaciją į Ameriką, išsiaiškinti, ką JAV vyriausybė planuoja Kinijos atžvilgiu.

ČIKAGA. — Šeštadienį Illi- nois ir Wisconsin buvo suim- ta 15 asmenų ir iš jų konfis- kuota virš 2,500 įvairių ginklų ir amunicijos. Ginklų sadė- liuose rasta net patrankų, kul- kosvaizdžių ir liepsnosvaizdžių. Manoma, kad ginklus slėpė dešiniųjų organizacijų nariai.

NEW YORKAS. — Žydų ra- babinas Kahane teismo buvo nu- baustas lygtinai už ginklų ir sprogmųjų turėjimą be leidi- mo. Kiti žydai irgi gavo leng- vas, sąlygines bausmes. Juos teisė teisėjas Weinstein.

Priminė Pavergtų Tautų pareigas

"Daily News", milijoninio tiražo dienraštis New Yorke liepos 18 d. laidoje vedamajame priminė Pavergtųjų Tautų Savaitės minėjimą JAV-se. Dienraštis, nurodęs į viltį pa- vergtųjų kraštams atgauti laisvę, teigia, kad laisvame pasauly skelbiamos pažiuos, vad. agitacija iš dalies sukur- tų neramumų Lenkijoje ir Čekoslovakijoje, gi Rumuni- jai pavyko įsigyti daugiau lais- vės.

Laikraštis mano, kad reikia siekti sovietinės vergų imperi- jos subyrėjimo iš vidaus. Kremliaus tironai turėtų šiais metais, labiau negu anksčiau pabūgti tos savaitės proga ke- liamų minčių. Dienraštis at- skirai kėlė reikalą ginkluotis Amerikai, nes, esą, laisvė ne- pakliūti ir komunistinę vergiją vėta bet kokios kainos (E.)

— AUSTRALIJOJE leidžia- mas laikraštis "The Southern Cross" birželio 1 d. laidoje pla- čiai atpasakojo kun. A. Šeške- vičiaus gynimosi kalbą, pasa- kytą sovietiniame Molėtų teis- me, kuris jį nubaudė vienerių metų kalėjimu už tai, kad jis vaikus mokė tikybos.

Kun. Šeškevičiaus atskirti- mo kalbą, išverstą į anglų kal- bą, Vilkas buvo pasiuntęs sa- vo atstovui Australijoje p. J. Lapšui ir Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdy- bos pirmininkui p. V. Nevera- vičiui.

(Elta)

— Š. m. birželio mėn. pra- džioje Leopoldo Digrio, Vil- niaus vargonų meistro, kon- certai įvyko Fed. Vokietijoje, Bremeno katedroje ir Tuebin- geno mieste.

(Elta)

ALFONSAS NARAS

DETROITO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖJE

B. Kutkutė — pirmoji iš pusrėčio šimto

Birutė Kutkutė

Tik ką iš atostogų grįžęs su žinojau, jog Detroito turime dar vieną nepaprastą gabumų jauniosios kartos atstovą. Būtų stačiai nusikaltimas žinutę atidėti rudenį.

Birutė Kutkutė, kurios nuotrauką čia matome, 1971 m. birželio 13 baigė Holy Redeemer (katalikų) vidurinę mokyklą. Jos klasėje buvo ir kartu su ja baigė 267 mokiniai. Birutė Kutkutė baigė pirmąją.

Priimta į National Honor Society narius, paskutiniuosius metais ji buvo ir minimos mokyklos laikraščio vyriausia redaktorė. Priklausė taip pat matematikos, dramos ir teniso klubams. Vaidindavo mokyklos statomose dramos spektakliuose. Turėdama gražų balsą ir mokėdama su prisitarti gitara, dainavimu reikėdavo amerikiečių liaudies dainų mėgėjų tarpe mokykloje ir už mokyklos sienų. Yra bandžiusi pasirodyti net su savo pačios muzikine kūryba.

Lietuviškoje veikloje dalyvaavo nuo mažens. Baigusi Aušros šeštadienį devynių skyrių mokyklą, dvejus metus buvo tos mokyklos mokytoja — padėjėja. Priklausė moksleiviams ateitininkams ir yra jų valdybos narė. Jaunimo chorui ir Silaini statant operetę "Piršlybos šalnagiuosė", ji buvo viena iš vaidintojų.

Vidurinės mokyklos užbaigtuvėse ji pasakė atsisveikinimo kalbą (valedictory). Gavo medalių už pažangumą matematikoje ir atžymėjimą už žurnalizmą. Jai buvo paskirtos net dvi stipendijos universiteto studijoms: Michigan Competitive Scholarship ir University of Michigan Regents-Alumni Scholarship. Tuo tarpu jau ji pasirinko patį geriausią iš visų Detroito apylinkės universitetų, University of Michigan, Ann Arbor. Ši rudenį pradės studijuoti matematiką ir kompiuterių mokslus.

Birutė yra Emilijos ir visuomenininko Vytauto Kutkų dukterė. Prieš eilę mėnesių esu rašęs apie tų pačių Kutkų sūnų, kuris irgi už nepaprastus gabumus stipendijomis aprūpintas, jau bakalauru laipsnį gavęs, išvažiuo studijų testą į Kaliforniją. O šį pavasarį rašiau apie fenomenalią Karolę Veselkaitę bei universalių gabumų Robertą Selenį. Yra Detroito jaunuolių, kurie džiugina ne tik savo tėvų, bet ir visų lietuvių širdis.

LF narių sąrašo papildymas Nr. 13

Lietuvių Fondo Detroito valdymo komiteto veikla yra tęsiasi. Nuo 1971 m. kovo 1, iki 1971 m. liepos 1 į LF Detroito bei apylinkėse įstojo: Jadvyga ir Juozas Černiauskai, su 100 dol.; NN šeima (pavardės prašė

Nesenai pasibaigusio telefono streiko vadas Joseph Beirne, telefonistų unijos prezidentas.

neskelbti), su 100 dol. ir Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos centro valdyba, su 100 dol. Įamžinti mirusieji: Balio Balnionio atminimui įnašas — 100 dol.; Agotos ir Rapolo Juodelių atminimui — 100 dol.; Dr. Prano Padalio atminimui — 205 dol.; Justino Pilkos atminimui (įnešė Stefanija Pilkienė) — 100 dol.; Juozo Barco atminimui — 73 dol.; Petro Rankella's atminimui — 5 dol.; Jonas Brazauskas įnešė 100 dol., ankstesnį įnašą pakeldamas iki 300 dol.

Liepos 1 Detroito buvo 212 Lietuvių Fondo narių, aukojusių nemažiau šimtinės. Iš viso iki liepos 1 surinkta \$43,745 dol. Šių metų vėjus baigsis vėlyva rudenį. Iškilmės bus atžymėtos Jurgio Juodžio paveikslų paroda ir pobūviu.

— Vilniaus operos teatre š. m. balandžio mėn. Rossini operoje "Sevilijos kirpėjas" Babilio partiją atliko Leningrade gyvenęs tarptautinio konkurso laureatas Jonas Jojys. (E)

PAVERGTŲ TAUTŲ SAVAITĖS MINĖJIMAS

Pavergtų Tautų Savaitės minėjimas Los Angeles ir apylinkėse šiais metais įgavo ankstyvą pradžią. Liepos mėn. 2 d., El Toro mieste, pradedant švesti JAV nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, didžiuliai virš 5000 žmonių miniai dalyvaujant, buvo pirmą kartą pristatytos tautos, kurios savo nepriklausomybę prarado žiauriam rusų komunizmui. Skaitant Pavergtų Tautų sąrašą, viena po kitos buvo įneštos visų tautų vėliavos, palydint to krašto tautiniais rūbais apsi rengusios mergaitės ar berniukai. Mr. Chester B. Anderson, Royal Savings and Loan Association direktorių tarybos pirmininkas, perskaitė 86 US kongreso priimtą įstatymą, įpareigojantį JAV prezidentą skelbti trečią liepos mėnesio savaitę Pavergtų Tautų Savaitę. Jis savo aštriu žodžiu pamerė komunizmo vergiją, priminė susirinkusiems komunistų padarytus nusikaltimus prieš tas tautas, ir prašė vienos minutės tylą asistuojus priminti ir tuo pagerbti žuvusius ir dar tebekenčiančius komunistinėje nelaisvėje. Liūdnai skambant orkestro garsams išsėbamos vėliavos ir nakties tamsa, simbolį tamsos abendgusios komunizmo aukas.

Didžiulė padėka tenka Mr. Anderson už pakvietimą "Amerikiečiai už Laisvę Pavergtoms Tautoms" organizacijos atstovų į šį rengimą, ir už jo jautrią kalbą, kuri ne vienam klausytojui ašarą išspaudė. Lietuvai šioje organizacijoje yra atstovaujami ALTo Los Angeles skyriaus valdybos nariai: pirm. inž. Vyta. Čekanauskas, vicepirm. inž. Vyta. Vėdugirio ir sekr. V. Mažeikienės.

Los Angeles mieste Pavergtų Tautų minėjimas buvo suorganizuotas "Amerikiečiai už Laisvę Pavergtoms Tautoms" komiteto ir įvyko liepos mėn. 17 d. prie Los Angeles apskrities valdybos rūmų. Šį rengimą rėmė Los Angeles County Board of Supervisors ir pakvietimus išsiuntinėjo 3-čio rajono valdybos atstovas Mr. Ernest E. Debs. Programą pravedė Robert K. Dornan, žinių komentatoras Los Angeles televizijos stotyje KTLA - TV. Šis jaunas ir energingas žmogus, savo akimis yra matęs komunizmo darbus. Vietname, ir taip pat asmeniškai pajutęs toli siekiančią komunizmo leteną ir čia JAV. Programa buvo pradėta vėliavų įnešimu ir JAV himnu, kurį sugiedojo Los Angeles miesto policijos orkestro solistas, palydint visam orkestrui. Toliau sekė skaitymas JAV kongreso Public Law 86 — 90, skelbiančio Pavergtų Tautų Savaitės įkūrimą, ir kitų atsisaukimų, gautų ryšium su šios savaitės minėjimu: prezidento Nixon, Los Angeles miesto tarybos, Los Angeles apskrities valdybos, Los Angeles miesto burmistro Sam Yorty. Iš svečių kalbėtojų tektų pažymėti Dr. Jose Norman, Cmdr. Fred West, USN, Dr. Louis Kaufman ir Dr. Anthony Butkovich.

Dr. Norman yra gerai susipažinęs su komunistine taktika, ypatingai Amerikoje (centro ir vidurio). Buvęs aktyvus asmuo politiniame gyvenime Kuboje, jis ir šiandien nepaliauja kovoti prieš komunizmą, viešai kalbėdamas apie raudonųjų planus. Kubos vaidmenį paruošiant amerikiečius jaunuosius revoliucinei veiklai ir neramumams kelti mokyklose, universitetuose ir pan. Stebint šių dienų neramumus JAV aiškiai matosi, kad jie seka liniją, kuri yra nurodyta slaptoose revoliucinio apmokymo vadovėliuose.

Cmdr. West USN, daugiau kalbėjo apie reikalingą domėtis vietiniu gyvenimu, nes daug šių dienų negerovių yra rezultatas žmonių apatijos. Nekreipdamas dėmesio į kasdienines smulkmenas, tik palengvins nepageidaujamam elementui greičiau pasiekti jų tikslus. Dr. Kaufman, Los Angeles City College prezidentas ir atsargos generolas (atsargos dalinių apimančių pietų California, Arizona ir Nevada viršininkas) gan griežtai pasisakė prieš komunizmą, ypatingai pabrėždamas, jog studentai turėtų būti įspėjami, kad jei jie pasiekia jo mokykloje neramus pritarimo. Pagrindinės jo kalbos mintys buvo raginimas veikliai reikštis vietiniame gyvenime, ieškoti daugiau draugų prieškomunistinei kovai tęsti, einant pas amerikiečius, o nelaukiant jų ateinant pas mus.

Dr. Butkovich, "Amerikiečiai už Laisvę Pavergtoms Tautoms" komiteto narys, galbūt, daugiausia sujudojo susirinkusius, nes savo ugningoje kalboje (pertrauktoje plojimai keletą kartų) supynė visų kalbėtojų mintis: pajudino, paragino, padarino testą laisvės atgavimo darbą iki to momento, kada "laisvę pasieks visas pasaulyje pavergtas tautas".

Baigiant minėjimą buvo priimta rezoliucija, prašanti Nixoną daryti visa, kas galima, pagreitinti laisvės gavimo pavergtom tautom. Ši rezoliucija su minėjimo dalyvavusių parašais buvo nusiųsta prezidentui Nixonui. Programos vedėjas Mr. Dornan palinkėjo kitais metais susirinkti dešimteriopai daugiau, kad mūsų

balsas būtų toliau girdimas, o pats prižadėjo aktyviau prisidėti prie Pavergtų Tautų laisvinimo darbo. Programa buvo paivaizinta Los Angeles miesto policijos orkestro muzikiniais pasirodymais.

Liepos mėn. 18 d., sekmadienį, Los Angeles Times dienraštis išdėjo šio minėjimo nuotrauką kartu su trumpu aprašymu.

Liepos mėn. 19 d., pirmadienį, per Los Angeles Televizijos stotį KTTV, Mr. George Putnam savo žinių programos metu paskyrė vadinamąją programą dalį "One Reporter's Opinion" Pavergtų Tautų Savaitės paminėti. Studijoje buvo susirinkę atstovai su vėliavomis ir tautiniais rūbais iš vienuolikos Pavergtų Tautų. Šios programos metu Mr. Putnam buvo įteiktas Pavergtų Tautų medalis už jo nepalastą kovą prieš komunizmą ir pristatymą Pavergtų Tautų tragedijos plačiajai visuomenei. Kiekvienai pasitaikiusiai progai. Savo kalboje Mr. Putnam pareiškė, jog nesvarbu ar JAV prezidentas išleis ar neis leis atsisaukimą Pavergtų Tautų Savaitę paminėti, ar Amerikos žmonės tam pritarės ar ne, ar žmonės iš viso norės prisiminti, — jis prisimins. Baigdamas dar pabrėžė, kad kol jis galės naudotis žinių perdavimu oro bangomis, mes galėsime grįžti pas jį metų metais.

Visuose šiuose rengimuose lietuvius atstovavo ALTo Los Angeles skyriaus valdyba, vadovaujama inž. Vyta. Čekanausko. ALTo valdyba nuo širdžiai dėkoja didžiausią talkininkę studentei panelei Aldonai Butkutei, kuri mielai sutiko dalyvauti visuose rengimuose tautiniuose rūbuose, nors ir kaip bebūtų toli artai, anksti ar vėlai.

Liepos mėn. 21 d., trečiadienį, Los Angeles miesto burmistras Sam Yorty savo savaitinės spaudos konferencijos metu priėmė "Amerikiečiai už Laisvę Pavergtoms Tautoms" komiteto delegaciją, ir perskaitė atsisaukimą, paskelbdamas šią savaitę Pavergtų Tautų Savaitę Los Angeles. Lietuvius šioje delegacijoje atstovavo ALTo Los Angeles skyriaus valdybos vicepirmininkas A. Skirius.

V. Č.

ĮKVĖPIMO ŠALTINIS

Kartą kažkas paklausė Petarką, kodėl jis neveda savo mylimos Lauros, kurios garbei taip daug puikių eilėraščių prirašė?

— O iš kur tada gaučiau įkvėpimo tokius eilėraščius rašyti? — klausimu atsakė poetas.

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Smokey's ABC's: Always hold matches till cold. Be sure to drown all campfires, stir the ashes, and drowns them again. Crush all smokers dead out.

Please! Only you can prevent forest fires.

Sekmadienį, rugpiūčio 15 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENŲ PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS G. JONIKO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIŠKIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. RUGPIŪČIO 15 D. VISI KVIETIAM I NAUJIENŲ PIKNIKĄ.

How a minus on your paycheck can be a plus in your future.

Sound confusing? It isn't, really. When you join the Payroll Savings Plan where you work, an amount you designate will be set aside automatically from each paycheck. That's the "minus."

That amount will then be invested in U.S. Savings Bonds. That's where the "plus" comes in. Because you're automatically saving for your future, with one of the safest investments there are U.S. Savings Bonds.

And, by deducting a little at a time from each paycheck, you don't feel the pinch financially. Before you know it, you'll have quite a tidy sum tucked away.

And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—for E Bonds, 5 1/2% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra 1/2%, payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.

Put a little "plus" in your future. Join the Payroll Savings Plan.

Bonds are sold in five, ten, or twenty-dollar denominations. They can be cashed at your bank. Tax may be deferred until redemption. And, always remember, Bonds are a good way to save.

Take stock in America. Now Bonds pay a bonus at maturity.

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is printed at the expense of the advertiser. The Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

1940-41 M. LIETUVIŲ AKTYVISTŲ FRONTAS IR KOVOS KELIAS

(Tęsinys)

Aktyvistų Fronto genezė

Idėja nesibazuoti buvusių partijų griaučiais, o kurti naują kovos organizaciją kilo ne vien iš reikalo sudaryti sąlygas geresniam išlaikymui konspiracijos, bet ir gilesniais, esminiais politinės motyvais. Pasirėmimas partijų griaučiais negalėjo žadėti pasiekimo naujoje kovoje, ypač dar dėl to, kad paramos Lietuvai atkurti nebuvo galima tikėtis iš niekur kitur, kaip iš mūsų didžiojo kaimyno pietuose, kur buvo įsigalėjus nacionalizmas, absorbuojęs visas buvusias vokiečių politines partijas. Antara, dėl 1940 m. birželio 15 d. katastrofos Lietuvoje buvo ir pas mus visu ryškumu išaiškėjęs gilus mūsų tautos veiksmų elementų nusivylimas ne tik pasakutiniuoju Lietuvos režimu, tiesiogiai atsakingu už jos nuavairimą į minėtą katastrofą, bet taip pat ir buvusios opozicinės srovės, irgi nepardidėjusios anuo metu ryžto Lietuvą gelbėti akivaizdoje jai grėsusio mirtino pavojaus.

Iš to seko logiška išvada, jog, siekiant naujo Lietuvos atkūrimo Maskvos-Berlyno pakto eventualaus susisprogdinimo proga, buvo reikalinga ne tik sugalvoti realų metodą, kaip tokį eventualumą išnaudoti Lietuvos gyvybiniui interesui, bet ir sumobilizuoti naujų jėgų kovai pravesiti, būtent — tokių jėgų, kurios nesijautų praeities hipotekų apunkintos. Buvo savaime suprantama, jog tik tokios, naujos, o ne praeities vidaus kovų mudildytos jėgos tegalėjo naudotis tautos masių pasitikėjimu ir tas mases sužadinti pakartotiniam tautos valios pareikškimui kovos ir pasiaukojimo keliu pagal 1918–1920 metų savanorių ir visų kitų Lietuvos laisvės kovotojų visad gyvą pavyzdį. Kaip sakytas jėgas buvo iš pradžių manyta sumobilizuoti, pasako sekantis atsišaukimo projektas, užvardytas:

I tulką naujos Lietuvos kurti!

Tėvynė Lietuva neteko valstybinės nepriklausomybės, geriau

siųjų mūsų tautos sūnų krauju atkovotos.

Lietuvių tauta vėl pateko po rusų jungu, šį kartą Maskvos komunistinių budelių ir jų grobuoniškų užgaidų aklos vykdymo — raudonosios armijos.

Bet tauta, pažinusi laisvę, jos niekad daugiau išsižadėti negali. Tokia yra ir lietuvių tauta.

Rusa okupantai sutrypė mūsų valstybės vėliavą, bet jie nepajėgs išrauti iš lietuvių sielos laisvės jausmo ir nepriklausomos valstybės atstatymo troškimą.

Šis idealas buvo kelrodžiui žiloje mūsų tautos praeityje. Didiesiems Lietuvos Kunigaikščiams, sukurusiems Lietuvai nuo Baltijos iki Juodųjų jūrų. Jis pagimdė sielos galiūnus, įžiebė mūsų tautos masėse tautinį susipratimą. Jis davė tūkstančius didvyrių savanorių kovai už Lietuvos išlaisvinimą 1918–1920 metais. Jis teikia ir dabar lietuvių tautai nepalaužiamą ryžtumą naujoms aukoms už Lietuvos valstybės atstatymą.

Kol tas idealas plaka lietuvių širdyse, — o jis jose plaks, kol lietuvių tauta bus gyva, — tol mūsų jėgos lieka nenugalimos. Jos yra nepalaužiamos todėl, kad kovojame už švenčiausią savo teisę, pagrįstą tyru teisumu, kuris visados yra galingesnis už smurtą ir neteisę.

Naujosios Lietuvos atstatymo stvėrėsi Lietuvos Aktyvistų Frontas, kuris mūsų visuomenei ne nuo šiandien yra žinomas. Jis pasireiškė kiekvieną kartą, kai buvusieji Lietuvos valdovai parodydavo nesugebėjimo tvarkyti tautos ir valstybės reikalus, pastatydami Lietuvos nepriklausomybę vidaus ar išorės pavojui. Už parodytą drąsą daugelis aktyvistų skaudžiai nukentėjo. Bet persekiojimai, trėmimai ir darbo ir koncentracijos stovyklas, kalinimas kalėjimuose ir kitokie kankinimai aktyvistų valios ir pasiryžimo ne tik nepalaužė, bet juos tik dar daugiau užgrūdino tolesnei kovai.

Stodamas į sunkią kovą už Naujos Lietuvos atstatymą, Aktyvistų Frontas neabejoja, jog visa lietuvių tauta ateis jam į talką. Todėl drąsiai kreipiamės

į brolius ir seses lietuvius, šaukdami visus, kam brangi Lietuvos laisvė, suskubti į garbingas aktyvistų eiles.

Mūsų idealas yra visos lietuvių tautos idealas: laisva ir nepriklausoma Lietuva. Bet praeities klaidų nebekartosime. Ilgametinis vadinamas autoritarinis režimas lietuvių tautą apvylė, kaip apvylė ir buvusis prieš tai seiminiai — demokratinis ištižimas. Naujoji Lietuva kuriasi naujais tautinio socializmo pagrindais, kurie taip skaisčiai nušvietė mūsų kaimyną — Vokietijos — padangę. Jie žada ir Lietuvai laimingesnę ateitį.

Valstybinės nepriklausomybės netekimas yra skaudus lietuvių tautai smūgis. Bet nenusiminime! Išlaisvinimo valanda artėja. Skubėkite tik greičiau ir geriau susiorganizuoti, kad, lemiama valanda atėjus, pasirodytume laisvės verti.

Nebegailškime, laiko, tuojau kurkime visuose kaimuose, miesteliuose, įstaigose, įmonėse, kariuomenėje ir visur, kur tik įmanoma, slapta aktyvistų grandis, būrius, kuopas ir t. t.

Nelaukime paraginimų ar nurodymų iš viršaus. Eesamomis sąlygomis, kada aktyvistų vadai yra priešų nepaprastai sekami, areštuojami ar net laikomi kareiviniuose, nurodymų iš viršaus gali ir neteikti. Todėl iniciatyvos turi imtis kiekvienas savarankiškai. Kiekvienas, kas tik yra ryžtingesnis, suradęs savo aplinkumoje patikimų idėjų draugų, tegu stojią jį priešakyje, kaip jį vadas, ir užmezga ryšį su kitais kaimyniniais aktyvistų organizacijos branduoliais.

Tuo būdu susidarys Aktyvistų Fronto ir jo kovotojų tinklas visoje Lietuvoje, kurią bendromis jėgomis ir Aukščiausiojo palaima tikrai išlaisvinsime.

Aukštesnių, kaip bataliono vadų, kovos vadų skyrimą rezervuoja sau Vyriausioji Aktyvistų Fronto Vadovybė, kuri taip pat duos nurodymų, kaip bendrą kovą vesti.

Aktyvistų Fronto nariu gali būti kiekvienas lietuvis be jokių skirtumų, nežiūrint jo politinės praeities, jeigu jis yra pasiryžęs kovoti už Lietuvos išlaisvinimą, vertas pasitikėjimo ir priartina aktyvistų idėjomis. Kiekvienas priimančias ir Aktyvistų Frontą narys privalo akivaizdoje aktyvistų, grandies ar būrio, kurin jis priimanas, duoti

San Francisco namo siena iš gatvės pusės išdekoruota įvairių spalvų paveikslais. Matyt, name gyvena meniškos dvasios žmogus.

priesaiką, kad šventai pildys jam uždėdamas pareigas ir bus ištikimas lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės interesams. Už priesaikos sulaužymą kiekvienas atsako savo garbe ir gyvybe.

Kas be atodairios stovį kovą ir nieko Lietuvos laisvei atgauti nepagalės, kas bus pasiryžęs visą, net gyvybę, paaukoti, kad Tėvynė būtų laisva, tas Naujoje Lietuvoje bus ir šeiminkas. Iš šių kovotojų bus sudaryta Naujosios Lietuvos valdžia, jais remsis visa Naujosios Lietuvos tauta. Naujoji Lietuva bus ne lepiška, ne pataikūnų, ne partinių politikierių ir plutokratų vadovaujama, bet vieningos valios ir ryžtingesnių vyrų, mūsų geriausių tautos sūnų, Naująją Lietuvą savo krauju atvadavusių. Kartų kartos su pagarba minės jų, kaip tautos didvyrių, atminimą.

Tad visi skubiai stokime į Aktyvistų Frontą: Tėvynės išlaisvinti!

Mūsų priesaika — nepalaužama kova komunistui ir rusų okupantams, ligi mirties ištikimybė lietuvių Aktyvistų Frontui, viskas Tėvynės laisvei ir nepriklausomybei atgauti.

Mūsų ženklas — emaliuotas trijų tautinių spalvų trikampis, išduobtas į viršų, su nario numeru antroje pusėje.

Mūsų sveikinimasis — pakeliant dešiniąją ranką ir tariant žodį „Kovok!“

I kovą einame ne vieni. Pagelbos ranką mums išties milijonai mūsų kovos draugų, Vokietijos nacionalsocialistų, kovojančių už naują teisingą Europos pertvarkymą. Todėl pergale yra tikra ir greita!

Teskamba nuo šiandien kovos trimitai per visą kraštą, teatęja mūsų protėvių ir pirmųjų savanorių didvyriškoji dvasia! Ji

nugalės svetimą jungą ir atstatys laisvą Lietuvą.

Aktyvistų Fronto Vyriausioji Vadovybė

Šio istorinės reikšmės kovotojiško atsišaukimo projekto paruošime ir jo teksto sustilžavime man ypatingai veiksmingai pagelbėjo dr. A. Gerutis, mūsų pasiuntinys Berne patarėjas. Jis buvo anomis daug žadėjusiomis dienomis atvykęs į Berlyną man į talką, kaip tikras aktyvistas užsidėjęs ryžtu siekti tautos idealo, tad savo žurnalistiniu talentu ir intelektualiniu kapitalu man labai padėjo.

Dėl neįvykusio persimetimo karo į Rytus minėtas atsišaukimas nebuvo niekur viešai paskelbtas. Jis tad liko tik dokumentu, parodančiu, kokia buvo lietuvių aktyvistų Fronto genezė — kokios buvo jo idėjos ir įžiebiantioji galia, kuri lėmė visą tolimesnę to sąjūdžio veiklą.

Atsišaukimo projektas buvo mudviejų su dr. Geručiu suformuluotas be mažiausios iš vokiečių pusės įtakos. Išsireiškimai, kad tautinis socializmas „nušvietė“ Vokietijos padangę, ir laikymas vokiečiųjū nacionalistų LAF „kovos draugais“, buvo tik žodžiai santykiams su Vokietija pašildyti, nes ji buvo tas veiksmas, iš kurio tikėtasi Lietuvai pagalbos nusikratyti sovietinio — komunistinio jungo.

Vieną sakytą atsišaukimo projekto nuorašą buvau įteikęs dr. Kleistui bene liepos 22 d. grynai informacinio tikslo, kaip to reikalavo paprastas santykių lojalumas. Kaip vėliau patyriau, kalbamo atsišaukimo tekstas, kad ir nesutartas su vokiečiais, buvo padaręs jiems pozityvų įspūdį, tuo prisidėdamas prie jų palenkimo susidomėti mūsų suplanuotu LAF sąjūdžiu. Tai palengvino tą planą toliau skaidžiai vykdyti, nežiūrint Berlyno.

prieš 1940 m. birželio 15 dienos katastrofą paskirtas jos užsienio likusios diplomatijos šefu, padarė iš savo pusės visa, kas buvo reikalinga, kad ir visi kiti Lietuvos atstovai pareikštų analoginius protestus visur kitur, kur tie diplomatai buvo Lietuvos vyriausybės iš seniau akredituoti. Mano protesto tekstas jau buvo ne kartą paduotas spaudoje ir visiems jau žinomas. Todėl jo čia nebekartojau.

Padarius tokį istorinės svarbos diplomatinį aktą, pati kovos logika liepė nebesustoti pusialkyje, bet imtis tolimesnių žygių jos planingam paruošimui, kiek tai man buvo įmanoma iš užsienio. Todėl sekancią dieną pasiūniau Kaunui tokio turinio telegrafą:

(Bus daugiau)

— Lietuvoje jau eilė metų nurodoma į „modernų miestą“ — Elektrėnus. Kuo domisi šio miesto gyventojai, atskleidžiama „Lit. ir Meno“ savaitraštyje (nr. 7). Rašoma: „Elektrėnų atsitiktinė, nuobodžiaujanti audi protesto (datuoto liepos 21 d.) vok. Užs. Rkl. Min-jai prieš Sov. Rusijos įvykdytą agresiją prieš Lietuvą. Mano paakiniu St. Lozoraitis, kaip J. Urbšio, dar

(E)

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė, Apie senus laikus, Kai atitvarai ir laumės Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKU PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVYNUKES, 34 psl. su 8 apsakymėliais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Simanavičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ, 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Zemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsakka jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkūno viršelis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydušo Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. Juozas Švaistas, ŠAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygių. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Eiluoiti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėlto iš pat mažens yra daug lengviau juos įpratinti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoti vaikams perkamas dovanas — pusę knygu, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

ANTANĄ RUKĄ — rašytoją, poetą, dramaturgą, aktorį pagerbti išleista nauja knyga

Antanas Rūkas

VEIKALAI SCENAI

BUBULIS IR DUNDULIS IR SVAJONIŲ SALIS

Kietai viršeliai.

Kaina \$4.00

Gauti ją galima: Mrs. E. Rūkas, 3346 W. 65th Pl. Tel. 471-0814, o taip pat „Naujienose“ „Terroj“ ir pas p-lę Pukelevičiūtę

SLA

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

SLA — jau 80 metų tarnauja lietuviai visuomenei ir išmoko daugiau kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdrautiesiems nariams.

SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvybės apdraudą ir ligos pašalpą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško pelno, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.

SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.

SLA — jaunimui duoda gera Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunuolis gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.

SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.

SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asmenims, rekomenduojama lietuvių KLUBUI ir draugijų nariams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 i metus.

SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonij. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiau paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausit spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM ON SAVINGS CERTIFICATES OF \$5,000, OR MORE, 2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

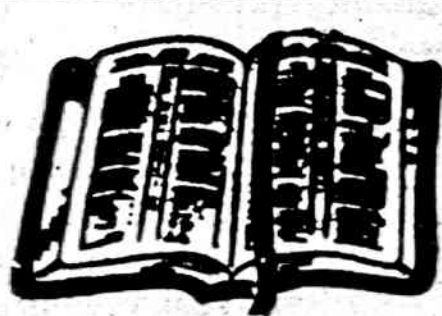
1800 So. Halsted St. Chicago, ILL. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liudžius, RASTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Žosėnka, SATYRINIS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJS OKANŲ ATEINA LIETUVA, 699 psl.	\$12.00
5. Juozas Kapočinskas, ŠIAUBINGOS DIENOS, 378 psl.	\$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl.	\$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiliskis, ŠVENTADIENIS UŽ Miesto, 356 psl.	\$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 418 psl.	\$2.00
10. Vl. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11. Adomas P. Jasas, BŪK PALAIMINTASI, viršeliais \$2.00, kietais	\$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DANTYS, 158 psl., minkštai	\$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 238 psl.	\$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILĖRAŠČIAI, 229 psl.	\$5.00
15. Mikas Petruskas, EGLĖ ŽALČIU KARALIENE, 55 psl.	\$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION, 17 psl.	\$10.00
17. Petronėlė Orinitaitė, KA LAUMES LĖMĖ, 238 psl.	\$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERIJA, 310 psl.	\$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai.	\$4.00
20. Pranas Alėnas, MARTYNAS JANKUS, biografinė, 294 psl.	\$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22. V. D. Srugienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šitas knygas galite įsigyti „Naujienu“ ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

“NAUJIENOS”

1739 So. Halsted St., Chicago, ILL. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiesčiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	
viename mėnesiui	\$3.00
Užsienio:	
metams	\$23.00
pusei metų	\$13.00
viename mėnesiui	\$3.50
Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, penktadienius, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef. HAYmarket 1-6100.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Nepajėgia priauklėti ištikimų komunistų

Ne vien rusų okupuotoje Lietuvoje, bet ir visoje Sovietų Sąjungoje patį sunkiausią partijos darbą komunistai yra užkrovę mokytojams. Jeigu per 53 metus Rusijoje neišaugo pakankamas komunistų skaičius, tai kalti mokytojai. Jeigu komunistų partijon įstojusieji rusai nėra geri komunistai — kalti mokytojai. Jeigu "geri" komunistai pasuka ne partijos centro komiteto nurodyta kryptimi — taip pat kalti mokytojai. Kompartijos centras kaltina mokytojus pačioje Rusijoje, tenka ir okupuotos Lietuvos mokytojams.

Alfonas Muralis, Rokiškio rajono Lenino kolūkio pirmininkas, parašė ilgą laišką Vilniuje lietuviškai leidžiamai Pravdai, kuriame didoką pavergtos Lietuvos nelaimių dalį taip pat suverčia mokytojams. Muralio laiškas pavadinamas "Apie piktžoles, traktorius ir melė darbu". Jeigu derlingi Lietuvos laukai apaugę piktžolėmis, tai reiškia, kad tuose laukuose nėra melės darbu. O jeigu nėra melės darbu, tai kalti mokytojai.

Muralis savo laišką pradeda labai liūdnu pasikalbėjimu su senu kolchozininku, buvusiu ūkininku ir nepasitraukusiu nuo savo žemės. Nežiūrint į visas piktžoles ir kitus trūkumus, senukas gėrėjosi besileidžiančia Rokiškio apylinkės saule. Kolchozo pirmininkas, pastebėjęs senio susižavėjimu, užklausė, ar ne gražu kolchoze.

— Labai, — atsakė jam senukas. — Iškasėme net du ežerus, pasisodinome parką, bet, va, kam visa tai?

— Vaikams ir anūkams!

— Iš kur jų imsime? Greit neliks nė vieno. Jaunieji nemylė darbo, žemės. Štai išvažiavo ir mano anūkelis į miestą... (Tiesa, 1971 m. liepos 14 d., 4 psl.) Komunistai, sukolchozinę Lietuvą, vergais pavertę Lietuvos ūkininkus. Badavo, pusnuogiai gyveno, bet nuo savo žemės jie vis dėlto nesitraukė. Sibiran išvežtieji ūkininkai žinojo, kad savo žemės jie neatgaus, bet gavę leidimus jie grįžo į Lietuvą, kad būtų arčiau prie savo žemės. Lietuvoje jie galėjo pasidžiaugti bent besileidžiančia saule. Jie manė, kad tekanti saulė gal linksmesnė dieną atneš.

Taip galvojo vyresnieji. Bet jaunimas kitoks. Jaunimas prie svetimos žemės nepriprato. Jaunimas nepadoro vargti vergo gyvenimo. Jaunimas bėgo ir bėga iš kaimo, ieškodamas geresnio uždarbio ir lengvesnių dar-

bo sąlygų. Jaunimas nenori dirbti kolchoze, kad rusas nusivėžtų visą derlių. Jaunimas nesizavi net rusų išskaitais dirbtiniais ežerėliais, bet bėga. Muralis, tame pačiame laiške iškelęs šią problemą, dėl Lietuvos žemės ūkio sunkios būklės kaltina mokytojus. Jis šitaip rašo:

"Nepykite, gerbiami mokytojai, bet nuosirdžiai pasakysiu — jūs skolingi kaimui. Mes neprašome, kad jūs agituotumėte visus dirbti kolūkiuose, bet užpildyti tėvų mūsų darbo spragas galite. Tegu vaikai girdi iš jūsų ne vien pagyrimus kaimui, bet paprastą, gerą, pamokantį žodį apie žemės ūkį. Tegu jie žino, kad žemdirbių profesija nėra kiek nemenkesnė ar mažiau reikalinga, negu statybininkų, inžinierių, ar kuri kita. Vaikai per metus beveik devynis mėnesius būna jūsų globoje. Gerai žinome, kad tik darbe galima pamilti darbą. O tu organzuotų darbų mokykloje, deja, būna nedaug". (Ten pat).

Kol lietuviui priklausė žemė ir jis galėjo naudotis žemės vaisiais, tai Lietuvos ūkininkų vaikų nereikėjo raginti pamilti žemės ūkio darbus. Vaikai nejučiomis pamėgdavo darbus ir pamildavo žemę. Lietuvos mokytojams nereikėjo aiškinti vaikams, kad dirbtų žemės ūkio darbus, nes prie darbų jie buvo pripratinti pirma, negu turėjo progos priprasti prie knygos. Mokytojams nereikėjo organizuoti darbų žemės ūkyje, nes vaikai kiekvieną dieną padėdavo tėvams ir be mokytojo raginimų.

Okupantas įvedė tokią žiaurią išnaudojimo sistemą, kad ir geriausias mokytojas negali vaikų pripratinti prie žemės ūkio darbų. Žemės ūkio darbas gali būti neblogesnis už statybininko darbą, bet kai statybininkas gauna penkis kartus didesnę atlyginimą, tai ką mokytojo žodžiai gali įtikinti?

Kalti ne mokytojai, bet kalta sovietinė žmonių išnaudojimo sistema. Dėl tos nelemtos sistemos kenčia milijonai. Mokytojai nepriauklėja pakankamo komunistų skaičiaus, jie nepajėgia išauklėti ir paprastų darbininkų. Šis klausimas aukščiausiems valdovams kelia kiek rūpesčių. Jie ėmėsi griežtų priemonių kolchozų vergams suvaldyti. Politbiuras sustiprino Sovietų Sąjungos vyriausios inspektoriatą instituciją, kad galėtų prižiūrėti valdžios įsakymų vykdymą ne tik pramonės, bet ir žemės ūkyje. Genadijus I. Voronovas paskirtas visos Sovietų Sąjungos inspektorium. Iki šio meto jis buvo "federalinės" rusų respublikos premjeras. Tai yra pati didžiausioji sovietinė respublika, didesnė už visas kitas kartu sudėjęs. Jo galia buvo didelė. Šiandien jis galės valdyti ne tik pačią Rusiją, bet ir visas kitas sovietines respublikas. Jo skirti "kontrolieriai" šokdins sovietų valdžios atstovus ir komunistų partijos sekretorius.

VYT. VAČIULIS

ŠUVIAI Į MAGDUTES KELNAITES

PLB Valdybos sekretoriaus Ant. Gailiušo pasakėlės Tėvų Pranciškonų "Aiduose"

(Tęsinys)

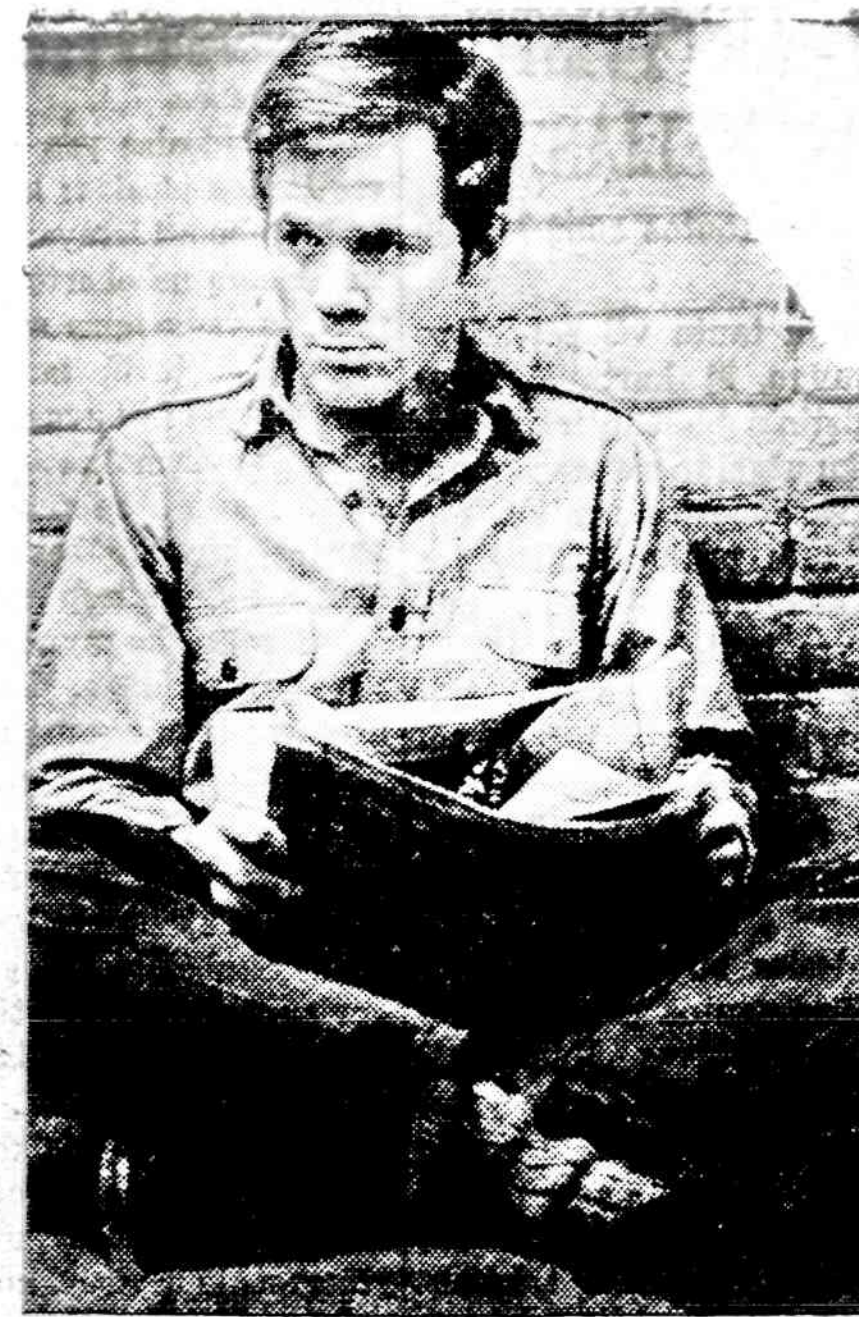
3.

Nelyginant su vėjo malūnais kovodamas, sekretorius Gailiušis beveik kiekviename skirsnyje vis šauko ir šauko... ir vis į "Magdutes kelnaites". Štai užsiminęs bendradarbiavimo su okupantu — bendradarbiavimo su Lietuva klausimą (net

nerašoma, kad Lietuva pavergta), autorius taria, jog "konservatoriai, daugiausia susipietę politinėse partijose, si klausimą panaudoja LB griaučių, tvirtindami, kad ji eina su liberalais, ateit, pagal juos už bendravimą su okupantu". Viena, iš kur p. Gailiušis vėl taip puikiai pažįsta tas politines partijas ir apskritai lie-

dar noras, gali bet kada ir pasinausti. Tikrai pasakius, Jonas Stašys niekada vienas ir nesijaučia esąs. Su juo kartu gyvena ir dvi papūgėlės. Jos su Jonu ir yra susigvenusios labai draugiškai. Viena jų pilksvos spalvos, kita gelsva — Lietuvos gintarą primenantį. Kai joms atidaro narvelį dureles, jos moka pasinaudoti ta laisve. Linksmai skraido po kambarį nebijodamos nutūpti ir pailsėti ant radijo, televizijos aparatų, stalo, šaldytuvo ir kitų kambario baldų. Jos skrisdamos pro jo galvą, vis lengvai savo sparnu perbraukia per jojo plikę. Su jomis galima ir pasikalbėti. Jos tur būt, daug ką ir supranta, ką jis joms kalba. Pakraipo, pakraipo savo galvas ir tūpia jam ant pečių. Net ausį savo snapu pakutena, lyg pamyliuoti norėdamos. Gal savo snapu bučiuoti, kramtyti ir lūpas, jei Jonas joms leistų. Ir čiauska, dainuoja visą dieną, o labiausiai, kai joms atidaro narvelį ir leidžia sparnais glostyti plikę, ar išlėtis ant jo pečių.

Nors tai ne Lietuvos lakštingalų čiulbėjimas, bet širdžiai mielas ir daug ką primenantis. Tada jis ramiai gali galvoti ir apie savąją tėvynę. Jis galvoja, gera jam čia, bet kas ten anapus vandenynų, kur jis pirmąją dienos šviesą išvydo. Jam dar norėtųsi savo akimis išsivystyti tėvynę pamatyti. Kartais net jis galvoja, kad tokia proga dabar ateitų. Ne, jis nesėdėtų rankas sudėjęs, kai būtų kovojama už jos laisvę. Jam rodos, kad galėtų numesti tą penkis dešimties metų našta, kaip nebuvusią. Tuoj įsijungtų į jaunų kovotojų gretas. Ir

Jaunas filmų direktorius John Frankhenheimer gamina filmą "The Horsemen", kuris kainuos keturis milijonus dolerių.

tuvių politinį, socialinį ir kitą susiskirstymą, kad jau kelintas kartas daro teigimus, dargi kategorinius, kaip ir aukščiau paminėtas. Politinės partijos žmonės — konservatoriai! Lyg kirviu nukirsta. Pagal paprastą diskusijos taisyklę, kiekvieną teigimą reikia įrodyti. To laukiamo, p. Sekretoriau! O kol neįrodysite, tol Jūsų teigimas, tik spėjimas. Spėjiojimais gi galima užsiminėti visiems, tik kas jais užsiminėja visi žinome... Antra, niekas taip puikiai ne kovoja prieš bendradarbiavimą, kaip kartu su keliomis organizacijomis, pavieniais žmonėmis ir laikraščiais ir LFB leidžiamas "I Laisvę" žurnalas. Tik čia pagal sekretorių Gailiušį turėtų būti koks nors nesusipratimas: frontininkai nėra nei partija, nei konservatyvūs veikėjai (pagal jų pačių teigimą). Tad kodvadinami prieš bendradarbiavimą, su okupantu, jie eina vienu keliu su tais "žiaurių kaltinimų" autoriais konservatoriais. Bet jei taip, tai gal jų kelias ir nėra toks blogas? O gal p. Gailiušio šio skirstymas, kaip minėjome, yra tik pasakėlė? Tik dar vienas šūvis ne į "buliaus akį", bet į "Magdutes kelnaites".

Bent kiek nuo realybės atitrūkęs, autorius vis toliau vis keistesnių dalykų prišneka. Štai taria, VLIKas pasiūlė PLB įsijungti į jo (VLIKo) seimą. Kiek mes žinome, VLIKas tokio pasiūlymo PLB niekuomet nėra padaręs. Laikome tai iš-

piršto išlaužtu gaudu ir laikysime tol, kol p. Gailiušis tą savo teigimą dokumentaliai įrodytų. Jei koks frontininkas, socialistas ar ūkininkų sąjungos narys kada nors p. Gailiušio žodžiu tai tarė, tai nereikia, kad tai buvusi VLIKo aktyvija. O jei p. Gailiušis turi galvą prieš kiek laiko VLIKo Tarybos Komisijos svarstymą, tai prasme, tai ir tas nereikia VLIKo balso, ypač, kad Taryba tokio komisijos siūlymo nėra iki šiai dienai priėmusi. (Iš viso būtų buvę gera, kad PLB sekretorius prieš tokius teigimus darėtų būtiną pasitikinę su savo kolga dr. Brazaičiu — irgi PLB valdybos nariu, kuris tą reikalą žino ir tiksliai spaudoje yra pateikęs. Šioje vietoje gal užsimintinas ir apskritai PLB valdybos bendradarbiavimas, kai vienas vicepirmininkas nesuikalba su kitu ir pan., kad reikia viename prieš kitą, kad ir nelabai šurkščiai, spaudoje burnoti. Atrodo, kad demokratinėje Bendruomenėje esama mažiau vienybės ir darnumo, negu "nedemokratinėje" ALTE ir mažai "geresniame" VLIKe).

Užmynęs ant "mazolių" dvieji nepartiniai savo kolumos vicepirmininkams, autorius neaplenkia ir "partinio" — tautininko. Esą, "vargas tai organizacijai, kuri laikosi tik pirmininku. Tokios buvo autoritetinių režimų partijos; mirus jų vadams ir jos mirė". Kažin ar jau taip ir yra? Štai pre. Smetonos režimas, rodos, išilgai Bridgeporto gatvėmis, aplankydamas gyvenamuosius namus ir net nieko neradęs taip jau sau ramiai nepalikdavo nepamatęs. Aukotojus jis pamedžiodavo ir į užiegas užkliuvusius. Nors Balfas ir visiems žinomas savo labdaros darbais, bet jau su aukomis visi taip apsisprato, jog ir tam gerajam šalpos dėdei niekas žaliojo dolerio nunešti nesiskubina. Reikia aukų rinkėjams ir savo kojomis padilinti namų slėksčius. Norėdamos tą darbą skėmingai atlikti, jis į talką buvo įtraukęs Jadvygą Skvarčiūnę, o kai ir ji pavargo, tai vis raskdavo kuria gražios išvaizdos moterį, kuri skėmingiau galėtų paveikti aukotojo širdį. Žinoma, jo darbo rezultatas nebuvo blogas. Gal ne toks, kokio norėjo jis pats, bet čia jau tai pareina ne tiek nuo aukų rinkėjų pastangų, kiek nuo aukotojo geros širdies ir labdaros reikalo svarbos supratimo.

Šį kartą jis ir turėjo atlikti dar kažkokių išpareigojimų Venecuelos Lietuvy organizacijai. Tos pareigos atlikimo, aišku, negalėjo sulaukyti ir deginantis karščiai. Ta veik prieš du metus įsisteigusi Venecuelos Lietuvy Draugija jau spėjo mūsų tautinės kultūros baruos deramai pasiriešti. Ir narių skaičius pašoko jau iki šimtinių. Jos valdybą šiuo metu sudaro: pirm. Kazys Ulevičius, vicepirmin. Genovaitė Baradienė, sekt. Valerijonas Pocius, izd. Antanas Gegužis, reikalų vedėjas Aleksas Baradas ir parengimų vadovas Leonas Kavaliauskas.

buvo autoritetinis. Tačiau kažin ar su prezidento mirtimi mirė ir tautininkai? Kartais atrodo, kad jie gal truputį "per gyvi", jau nekalbant apie jų mirtį. Atrodo, kad ir šitą pasakėlę p. sekretorius turės atitaityti, ypač, kad tame pačiame sakinyje jis kalba apie garbingą velionį PLB pirm. Bačiūną, kuris irgi buvo Tautinės Sąjungos narys, taigi tos organizacijos, kuri pagal sekretorių Gailiušį, buvo tokia menka, kad vadui mirus ir pati turėjo pasimirti.

Gale rašinio autorius vėl "pakyla" į kažkokią dvasinio pakilimo būklę ir, pakoliojęs partijas bei prilygines jas kaimo akiračiams ir pajėgumui, sušunka, jog "LB yra lietuvių išievių gyvenime pirmą kartą įvykęs stebuklas".

Tuo stipriai abejojame, tačiau neabejojame, kad kalbamasis straipsnis ir jo pateiktas "Aidus" yra tikrai stebuklas — stebuklas, kad dr. Girnius, straipsnį skaitydamas, galėjo rasti jį tinkamą žurnalui!

Baigiant reikėtų išvadų, rimtos analizės ir pan. Taip kaip visi "rimti" žurnalistai daro. Tik kalbamasis rašinys yra pilnas pasakėlių ir humorio, kad ir norint sunku prisiversti rimtas išvadas daryti. (Iš tikrųjų, atvirai tarčiau, neverta). Išskyrus gal vieną: "niekuomet sekretorius Gailiušis ir jo bendraminčiai neturėtų užmiršti, kad tą jo kalbamą "stebuklą" sukūrė nei bendruomenininkai nei kultūrininkai, nei liberalai, nei konservatoriai, nei teisininkai, nei dar kas kitas, o tik partijų žmonės, kurias ir kuriuos autorius ir jo bendrai be perstoje kolioja ir įžeidinėja. To iš praetis niekas neištrins, nežiūrint į kokias kvailystes bus leidžiamasi.

— Vertėjas iš anglų kalbos, Alėksys Churginas, šiais metais galutinai baigė Dantės "Dieviškosios komedijos" vertimą. Churginas jau pradėjo studijuoti dar 1938 m., 1951—1956 m. spaudoje pasirodė pirmi fragmentai. Sovietų Sąjungoje tėra du pilni "Komedijos" vertimai — pirmasis buvo pasirodęs dar prieš komunistų revoliuciją, antrasis, M. Lozinskio, išėjęs 1950 metais. (E)

MUZIKALI ATMINTIS

Operos teatro ložėje sėdinti ponai tarė savo vyrui: — Šitą operą jau esu kadaise girdėjęsi, nes dekoracijos man, atrodo, labai matytos.

A. VILAINIS - ŠIDLAUSKAS

Užmirštieji Dievo gatvė

3

raudonoji pabaisa rytuose antrą kartą ejo per mūsų gimtąją žemę, jis daugiau nebelaukė. Pabėgo į vakarus.

Geriau jis atsikvėpė tik pasiekęs aukštinus Amerikos krantus. Čia žmogus jau gali laisvai kvėpuoti šiam tikros laisvės krašte. Dirbo dvidešimt su viršum metų. Dirbo prie ne vieno darbo ir niekur nebuvo jau taip sunku, nė bloga. Žmogus čia kai dirbi, gali juk visai padoriai gyventi. Viskas sekėsi gerai, tik tas gimtojo krašto ilgesys niekada ir niekur jo vieno nepaliko.

Kuo, rodos, būtų galima skųstis ir pensininko metų sulaukus? Kas mėnuo gauna porą čekių. Užtenka vien jų gaunamos sumos socialiai ir padoriai gyventi. Dar kartais užtenka to skatiko ir laikui pajavrinti. Nueina jis į savo organizacijos šaulių parengimus, vaidinimus, susirinkimus. Būna ir kitose kultūrinėse pramogose, ne išskiriant vasaros metu ir piknikų. Ir šiaip kurią dieną, jei atsiranda ūpo, užsina į savo seno draugo Stepo Viščiaus užėigą. Sustoja kartais grįždamas pas Joną Badauską, Halsted gatvėje, o kai kada ir pas Pauliną Valeckienę, kurios užėiga yra Stasiulio namuose, Halsted ir 33-čios gatvės sankryžoje. Kai tyčia nenori kur toliau paklajoti, tai užsuka pas kaimyną J.

Ažuką. Čia juk pažįstamų visada gali susitikti.

Daug gerų draugų ir ji aplankyti nepamiršta jo gyvenamuose namuose. Užsina ir vienas kitas laisvės kovų kovotojas. Su jais ir pokalbis visuomet toks mielas ir artimas prie širdies. Dažniausiai ji aplanko ir ilgiausiai pasikalba su savanoriu - kūrėju Neveravičium. Visą apkalbą iki smulkmenų, kaip jiems teko kovoti. Smaugu prisiminti ir tuos momentus, kai pati mirtis jiems žvelgė į akis, tykodama paminti į savo šaltą glėbį. Kitą dieną vėl jie gali visa tai iš naujo atkartoti, jiems nebūdavo nuobodu. Kartais juodu prisimena ir linksmy išgyvenimų. Juk po pergalės ties Giedraičiais — širvintais, kaip galvą pametęs bėgo ir pats Vilniaus pagrobėjas generolas Želigovskis. Tikrai tada buvo kalbama, jog taip bėges, kad ir savo žirgą pametęs, ar prigirdęs upę. Parbėgęs į Vilnį ir džiovinamas šlapius rūbus prie karštos krosnies, jau kraustęs — pakavęs savo daiktus. Taip jau buvo persigandęs tų "litvinių" kareivių ir jų švino lietaus, kad gal būtų ir testuotojas kaktą atsimušęs į Varšuvos miesto vartus. Kad taip jam blogai neatsitiko, tai tik todėl, jog Santarvės komisija sustabdė skėmingą lietuvių žygį po pergalės ties Giedraičiais ir širvintais.

Ir taip eina tos gyvenimo dienos ir į pensininkų luomo dvarą jam įsiritus. Nebloga jam, rodos ir pačiam vienam su savim namuose. Pasiskaito spaudą, pasigamina valgių ir socialiai pavalgo. Kai ima

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠER, AUSU, NOSIŠI
IR GERKLES LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-2229
Rezid. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Prima ligonius pagal susitarimą,
jei neatšiepia, skambinti 374-8012
Telef. PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
aktai antradieniais ir penktadieniais,
trečiadieniais, ketvirtadieniais, šeštadieniais,
septyniadieniais. Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801

DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINE CHIRURGIA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatšiepia, skambinti mi 8-0001.

Dr. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadieniais uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonai: GARDen 3-7273

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, penktadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
šeštadienį nuo 9 iki 12 val.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIA
2456 WEST 63rd STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofiso telefonai: 2750 WEST 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofiso telefonai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HE 4-2123
Rezid. telefonai: GIBson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonais HE 4-2123,
jei neatšiepia, tai telefonais GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med. Bap-
dazai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, ILL. 60629
Telefonai: PROspect 6-5084

HOT SPRINGS, ARK.

Kelionė į Dainų šventę

Kelias vietos lietuvių kalbi-
nau vykti į Chicagoje rengiamą
Dainų šventę. Nei vienas nesu-
tiko. Girdi, nematau reikalo
mesti kaip į kokią balą 63 dolo-
rius. Nesuradęs kompaniono ke-
lionei, nuvykau vienas į autobu-
sų stotį. Pasirodė, kad kelionė
į Chicago ir atgal iš tiesų kai-
nuoja 53 dol. (dar ir 16 centų).
Nusipirkau bilietą Continental
Tralways autobusui ir bir-
želio 30 d., 1 val. po pietų, išva-
žiavau iš Hot Springs.

Continental autobusai labai
moderniški, aprūpinti visokiau-
siais patogumais. Gaila tik, kad
patarnavimas nelabai koks (tu-
riui galvoje šoferius). Tatoi pa-
tyriau, kaip sakoma, ant savo
kaulio. Tiesa, šoferis, kuris va-
žiavo iki St. Louis, buvo tikras
džentelmenas: ne tik be priekaiš-
to vairavo, bet buvo mandagus
ir labai paslaugus. St. Louis šo-
feriai pasikėlė. Kai buvo pas-
kelbta, jog autobusas į Chica-
gą jau pasirošęs išeiti, nuskubė-
jau ir aš. Spūstis didžiausia.
Šoferis leidžia ir vidų tik tuos,
kurie turi baltus bilietus. Mano
bilietas geltonas, tad jis sulauko
mane ir nenori leisti. Susikerta-
me. Pareiškiau, kad eisiu į ad-
ministraciją su skundu. Tai pa-
veikė: šoferis nebebandė mane
sulaikyti. Man ir dabar neiš-
ku, kodėl šoferis atrinko tik tuos,
kurie turėjo baltus bilietus, ku-
omet autobuse dar buvo daug
laisvų vietų? (Užimtos buvo 19
sėdynių, o 26 laisvos). Vadinasi,
daugiau nei pustuštis autobusas
išvažiavo į Chicago.

Kitas dalykas — tai tiesiog
grubus apsiėjimas su bagažu.
Pats savo akimis mačiau, kaip
keleivių daiktai buvo metomi be
jokio pasigailėjimo.

Po Dainų šventės Chicago ap-

leidau liepos 8 d., 10 val. ryto.
Hot Springs pasiekėme 6:30
val. ryto, penktadienį. Persėsti
nereikėjo. Keleivių buvo 67.
Kai pasiekėme Missouri valsti-
ją, šoferis paskelbė, jog sustosi-
me vakarienei. Nustatė ir laiką:
pusė valandos vakarienei. Įėjau
į City kavinę. Buvau paskutinis.
Prie stalų sėdėjo apie 35 žmo-
nės. Pasirenku vištienos (maž-
daug ketvirtadalį), mažą lėkš-
tutę varškės, bulvių košės (apie
šaukštą), tiek pat makaronų ir
papsos. Už visą tai sumokėjau
\$1.90. Bet nėra nei peilio, nei
šakutės. Kasininkė sako: "Nu-
neš nuo stalo paimtus indus,
kad išplautų". Tai tau ir pa-
tarnavimas.

Tai tokia buvo mano kelionė
į Dainų šventę. K. Cienas

Prel. Mincevičius stiprėja

Roma, Italija. Prelato V.
Mincevičiaus sveikata prade-
da žymiai gerėti. Skausmas
kojoje prapuolė. Koją jis gali
normaliai valdyti. Tik turi
nešioti gortsetą, kuris siekia iki
pažastų. Bet koks susilenki-
mas yra neįmanomas. Tas la-
bai apunkina važiavimą auto-
mobiliu.

Jeigu kremzlė strėnose at-
augs, tai operacija nebus rei-
kalinga. Tada teks nešioti gor-
setą pusrečių metų. Ar bus
reikalinga operacija paaiškės
už kokią pusmetį. Operacijai
atvykti į Chicago, kur juo rū-
pintusi dr. K. Bobelis.

Šiuo metu prel. Mincevičius
išsisi į gydos Alpių kalnuose,
prie gydomųjų vandenų vers-
mės. Vieta yra 1,200 metrų
aukštumoje; miškai — pušy-
nai, gerai veikiantieji svei-
tis. Tuo pat laiku jis ruošia iš-
leisti ELTA-Press rugpjūčio
mėn. numerį ir atsakinėja į
laiškus.

NAUJIENŲ PIKNIKAS
rugsėjo 15 dieną
BUČO SODE
Willow Springs, Ill.

VISKĄ APIE NAMUS

Taisau (remodeluoju) senus namus,
stogus, langus, dažau, sutvarkau
elektrą ir t. t.
Skambinti ALEKSUI
Telef. 927-7186

NAUJIENŲ PIKNIKAS.
1971 m. rugpjūčio 15 d.
BUČO SODE
Willow Springs, Ill.

GRADINSKAS
VĖSINTUVAI
KIEKVIENAM
NAMUI, NORS IR SENAM
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna aprauda
ZEMA KAINA
R. S. ERENAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

MOVING
Apraustas perkraustymas
iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJŲ ŽEIMOS VALANDOS.
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dienio iki penktadienio 11-12
val. ryto. Šeštadienį ir sek-
madienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.
Tel.: HE 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

BUY U.S.
SAVINGS
BONDS
WHERE YOU BANK OR WORK

Amerikos filmų aktorius Wendell Burton vaidina naujame filme
"Fortune and Men's Eyes".

Neremia savo darbų

Dalis Bendruomenės vykdo-
mų darbų vyksta nesėkmingai.
Kyla klausimas, kodėl?

Atidžiau pažūrėję rasime,
kad Lietuvių Bendruomenės dar-
bų nevykdo patys bendruome-
nininkai. Reiškia, patys vadai
netiki ką liepia kitiems daryti.

Kad nereikėtų ginčytis, tegul
kalba faktai.

Dainų šventės užbaigimo ban-
ketą rengė LB Chicago apygar-
dos valdyba. Banketas buvo la-
bai gražus ir gerai prarastas.
Bet truko žmonių. Ir kur gi ne-
stokos, jei Bendruomenės vadai
bankete nedalyvavo? Pasitikri-
mus paaiškėjo, kad į banketą
stalus tesuorganizavo tik trys
apygardos valdybos nariai (K.
Radvila, J. Vaičiūnas ir J. Jasai-
tis), o kur buvo kiti? Atmetus
vieną sergantį, dar šeši galėjo
suorganizuoti bent po vieną sta-
lą. O kur apylinkių valdybos?
O kur buvo bendruomenės dide-
ji šulai: B. Nainys, V. Kaman-
tas, V. Kleiza, dr. P. Kisieliū-
is ir kiti.

Taigi, va, apie politiką šnekė-
ti daug lengviau, nei konkrečių
darbų prisidėti prie bendruome-
ninės veiklos.

Taip išsėina, jeigu bendruome-
nininkai remtų Bendruomenės
darbą, o nesidairytų į svetimus
sodus, bendruomeniškas veži-
mas daug geriau riedėtų.

Banketas lieka banketu, ten
buvo galima padaryti gražaus
pelną, jei patys bendruomeni-

ninkai būtų sukrutę ir savo dar-
bus parėmę.

Štai Pavergtų tautų savaitės ei-
sena. Apygardos valdyba kar-
tu su Chicago Lietuvių taryba
organizavo lietuvių dalyvavimą
bendrojo Pavergtųjų tautų sa-
vaitės eisenoje. Dauguma Chi-
cagos Lietuvių Tarybos narių
eisenoje dalyvavo. Dalyvavo be-
veik visi Alto centro valdybos
nariai. O kur buvo L. Bendruo-
menės vadai? Vėl kur buvo V.
Kamantas, B. Nainys, V. Kleiza,
S. Dziugas, K. Dočkus ir visa
eile kitų?

Apylinkių valdybų pirminin-
kų, be Bertašaus ir Jasaičio,
tik šlajus tedalyvavo. O kur kiti?
Išsėina taip, kad ieškoma pa-
ramos iš visuomenės, bet patys
Bendruomenės vadai savo dar-
bų neremia, arba netiki į jų
svarbą ir reikšmę, o nori veržtis
į kitų dirbamų darbų, į tu, ku-
rie dirba savo darbus remia. Ir
jais tiki. Užtat jie ir iš visuo-
menės sulaukia didesnės para-
mos.

K. Pajavonis

Dar, palyginti, neseniai
Lietuvoje buvo rašyta apie va-
dinamas reprezentacines užei-
gas ar valgyklas, kaip "Šėduvos
malūną" ir kitus. Pasirodė, ta-
riamas blizgesys greit nublanks-
ta, nes "Lit. ir Menas" teigia,
kad "malūnas" nebetraukia pra-
važiuojančių ar šiaip keleivių.
Esa, velniai liko tie patys, bet...
salės šalta, nebėra svetingumo,
belikę cepelinai, kuriuos gali val-
gyti bet kur... (E)

Prof. Vaclovo Biržiškos SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl.
Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00,
o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigų pasiūsite tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su
didelėmis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. \$3.00
Kietais viršeliais, vietoje \$4.00, dabar tik \$2.00
Minkštais viršeliais tik \$1.50
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES.
Kelionės po Europą išpužiai. Vietoje \$2.00 dabar
tik \$1.50

Galima taip pat užsisakyti paštą, atsuntus čekį arba
money orderį.

NAUJIENOS

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.
Persiuntimui paštą reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakykusios 10 ar dau-
giau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knyga galima gauti Naujienose arba pasiunčiant
čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

REMIKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIENOSE"

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausios gelės ir vainikai ant-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gelės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriat MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNIŠKOS

AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:

DOVYDAS P. GAIDAS

GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YArds 7-1741-1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:

Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS CIENA
IR NAKTĮ
★
TŪRIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Phone: YArds 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS

10821 So. MICHIGAN AVE.

Phone Commodore 4-2228

649 EAST 162nd ST.

Phone C0mmodore 4-2228

South Holland, Illinois

ŠIURPI ŠVENTADIENIO TRAGEDIJA

Priešpaskutinis šių metų balandžio sekmadienis buvo nepaprastai gražus. Aušo puikus rytas. Žemė dabinosi įvairaus grožio ir spalvų gėlėmis.

Saulutė, pakilusi iš saldaus miego, ritosi aukštyn į beribę dangaus karaliją. Dienos puikumas daugelį išviliojo į kiemus, parkus ir laukus.

Deja, ši graži diena ne visiems nešė džiaugsmą.

Keturi Bridgeporto vaikai: 13 metų Frank Telposky, gyvenantis 3119 So. Litanica Ave.; 9 metų Robert Morgan, gyvenantis 840 E. 35 St.; 9 metų Ronald Schultz ir 8 metų John Pledlow išbėgo laukan pažaisiti.

Telposky, pats vyriausias, slėpė savyje labai baisų planą. Jis nusiviliojo vaikučius prie Chicago kanalo, į kurį įteka vadinamas Bubby Creek. Atrodė, kad ten jis vaikus nusiviliojo po vieną.

Gyvas likęs Morgan pasakoją, kad Telposky jį viliojo prie kanalo, sakdamas:

— Einam kartu, aš tau ką nors parodysiu. Kanale aš mačiau kažką plūduruojantį... Batai ir drabužiai palikti ant kranto...

Jiedu abu nubėgo į minėtą vietą. Morgan berniukas žiūrėjo į vandenį, kurio gylis siekė 5-6 pėdas. Tą akimirka Telposky staiga pastūmė nieko dėta berniuką į vandenį... Kada Morganas norėjo išsigelbėti ir rankomis griebė už pakraščio, tai piktadarys pakartotinai mindžiojo jį pirštus ir spardė, kad jis negalėtų išlipti iš vandens...

Tačiau Morganui vis dėlto pavyko išlipti iš vandens. Šlapias, jis paskubomis pasileido namų kryptimi. Piktadarys jį vijosi, iš paskos svaidydamas akmenimis.

◆ Naujovė!

A. Kristalponio
"VISAS TURTELIS —
SIMTINĖ"

Eilės iš egzotinių kraštų.
Gaunamos pas visus geros
lietuviškos knygos platintojus.

mis... Morganas, pribėgęs prie artimiausio namo, įbėgo ir pranešė apie įvykį. Namų gyventojai, patikėję berniuko pasakojimu, tuoj pranešė policijai.

Apie Pledlow ir Schultz dingimą paaiškėjo tikrai sekmadienį, kai jų tėvai, nesulaukę mylimų vaikučių, pranešė vietos policijai.

Policija nuskubėjo į įvykio vietą. Policininkas Harberkom apklausinėjo liudininkus. Pirmon eilės iš klausinėjo Robert Morganą ir 8 metų amžiaus Michael Anneriną. Vėliau policininkas apklausinėjo ir nusikaltėlių Telposky.

— Ką tu padarei su kitais dviem vaikais? — paklausė policininkas, nes liudininkai tvirtino, kad iš viso buvo trys berniukai. Pradžioje Telposky nieko nesakė, tylėjo, bet vėliau jis tarė policininkui:

— Pasiūniau juos į kanalo dugną pažvejoti...

— Kas tau liepė tai padaryti? — klausinėjo policininkas.

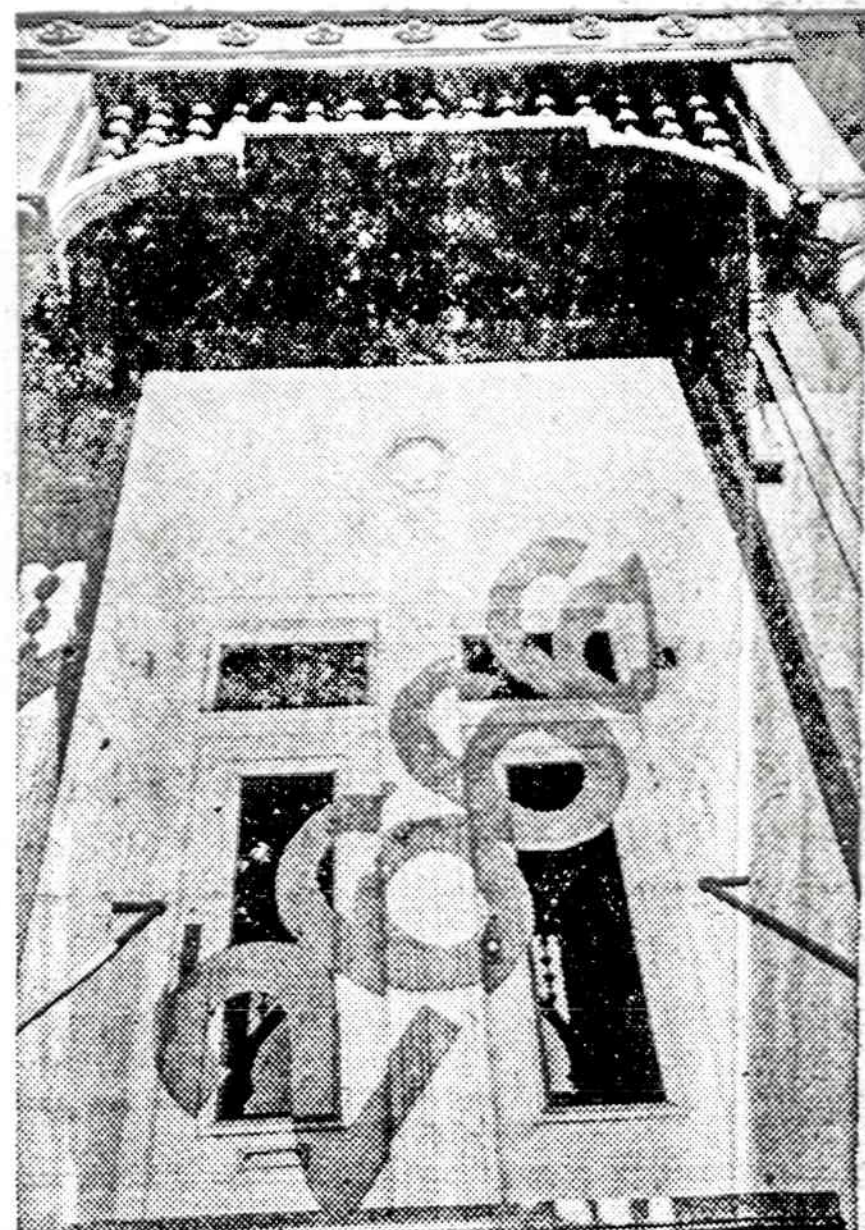
— Niekas... Kažkas manypė liepęs man tai padaryti, — aiškino Telposky.

Tuojuo į nelaimės vietą buvo iškviesti ugniagesių nariai Frank Samat ir Douglas Carbol. Jie skubiai ieškojo nelaimingųjų.

Buvo popietis, apie 4:45 val. vakaro. Ieškojimą stebėjo nelaimingųjų tėvai ir būriai kaimynų. Tėvai sekė kiekvieną naro judesį, sustingę ir su skausmais širdyje. Jie matė, kaip nariai kanalo dugne kažką užgriebė, kaip įtempte visą jėgą kėlė į viršų. Pagaliau iškėlė daiktą įvyniotą į anklodę. Tai buvo Schultz berniuko lavonas...

Narams pavyko surasti ir Pledlow berniuko lavoną, ten pat gulėjusį 6 pėdų gilumoje, prie apverstos automobilio. Nariai buvo išvarę. Nusiėmę maskes, jie pasakojo, kaip jiems buvo sunku dirbti dumble, it pragare.

Berniukai lankė tą pačią P. D. Armour mokyklą, esančią 930 West 33rd Pl. Jie vienas kitą pažino, buvo draugai.

Iėjimas į šį namą turi iš tolo matomą numerį, kas yra didelis pavojingumas laisvėnėms.

Skandintojas areštuotas, bet jis negali būti teisiamas, kaip nusikaltėlis, nes jis yra mažametis. Jis patalpintas į pataisos namus.

Ką šis įvykis sako, tėvams? Jis labai reikšmingas, bet, svarbiausia, jis aiškiai liepia tėvams neįsileisti vaikų iš akių. Tėvai visuomet privalo žinoti, kur jų vaikai yra ir su kuo jie draugauja.

Jūs rūpinatės savo vaikais, auginate juos, leidžiate į mokyklą, susirgus — gydote. Vaikai yra didžiausias jūsų turtas. Jie sukelia jums skausmus, bet jie atneša ir didžiausio džiaugsmo.

Jūs rūpinatės jų ateitimi daugiau, negu sava, o vis dėlto vieno niekšo ranka į kelias minutes atima brangiausias jūsų vaikus gyvybę. Gyvename pavojingų, gal ir nesveikų žmonių tarpe. Turime imtis priemonių nuo tokių nelaimių apsaugoti ir savo mylimuosius apsaugoti. Stasys Patlaba

TRUMPAI

— *Albertas ir Regina Kuliai*, gyv. Marquette Parko apylinkėje, išvyko atostogų į Europą. Aplankys keletą valstybių.

— *Mike Savickas* yra Jaunųjų verslininkų — Junior Achievement Chicago pietvakarių tarybos vicepirmininkas. Jų būstinė yra 3001 W. 59th St.

— *James Kupres* dalyvauja Town of Lake apylinkės jaunųjų beisbolo komandoje Tigers. Ta komanda pirmąją apylinkėje ir susitikus rungtynėms su Cubs jaunųjų komanda.

— *Town of Lake* apylinkės prekybininkai liepos 29 — 30 d. ruošia prekių išpardavimą išdėstant jas lauke. Toks išpardavimas šiomis dienomis buvo Marquette Manor apylinkėje.

— *Ben Pocius* vadovavo Dariaus — Girėno minėjimui ir to minėjimo paruošimo komitėjui. Minėjimas buvo gerai suorganizuotas, gerai praves-tas ir parašytas visuose apylinkės laikraščiuose.

— *Roy Gaižutis* žaidžia West Lawn apylinkės jaunųjų beisbolo komandoje Giants, kuri viena iš geriausių toje apylinkėje.

— *A. Dumbrinė* rūpinasi Lietuvos Dukterų draugijos parengimų propagavimu. Jų pirmasis piknikas įvyks rugpjūčio 1 d. Buco sodyboje. Ta organizacija rūpinasi vietinė šalpa ir suteikia globą į nelaimę patekusiems tautiečiams kartu ieškant išiečių pastoviam gyvenimui. Tokiu pat nuosirdumu draugijos narės sutinka visus svečius savo parengimuose telkiant lėšas kilniems šalpos tikslams.

— *Danutė Endrijonaitė* susižiedė rankos kaulą. Gydosė Šv. Kryžiaus ligoninėje. Toje ligoninėje dirba jos motina Salomėja medicinos seselė.

VYRŲ KUOPOS LIETUVIŲ ŠVENTĖ

SLA 228-ta vyrų kuopa šių metų rugpjūčio 8 dieną ruošia didelę *Lietuvių Šventę*. Stanley Molis praneša, kad džiaugsmui ir linksmybei šventėje nebus galo.

Ann's Grove sodyboje, esančioje prie 83-čios ir S. Kean Ave., muzikai vadovaus George Jonikas ir Gee Jays. Lietuviškoms ir angliškoms dainoms visi pritarė, nes kartu su jais dainuos vyrų kuopos vice pirmininkas Algirdas Brazis.

Jaunuoliai šokėjai "Narvaišis ir Gurgilas", parodys kaip iš tikrųjų polka turėtų būti šoka. Bus pavaizduotas piknikavimas Glen miškuose. Gros lietuviškosios polkos "Didysis Kunigaikštis", o šoks Polkos Karalius ir Karalienė. John Evans supažindins su specialiais svečiais.

Lietuviškoje šventėje bus pakankamai lietuviško maisto ir gėrimų. Be to, kiekvienas turės progos gauti vertingų dovanų. SLA vyrai iš anksto primena kiekvienam Chicago lietuviui, kad minėtą dieną galėtų būti vyrų svečiais. Visi yra kviečiami atvykti.

Vyras

PASKUTINIS ŽODIS

— Kuo pasibaigė vakarykštis tavo ginčas su žmona? — klausia Jonas draugą.

— Nenusileidau. Paskutinis žodis vistiek buvo mano.

— Idomu, ką gi tu jai pasakei? — Pirk pagaliau sau tuos kailinius, jei jau taip labai patiko.

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kietai viršeliai \$4,00, minkšti — \$3,00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtinui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresatui, jei pasiūsite tikrai arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

HELP WANTED — FEMALE

Darbininkų Reikia

INSURANCE GIRL
Experienced — Matured
CRANE SAVINGS &
LOAN ASSOC.
2555 W. 47th St.
LA 3-1083

DEPENDABLE WOMAN WANTED
General house work, child care, 4 children, 3 school age, 2 Day week, \$15 per day. Good transportation. 6000 No. and 3500 West. Must speak English. 583-1017.

WE ARE LOOKING
FOR A TRUSTWORTHY
cleaning woman. 3 days a week. References required. Must speak English. 328-2148 between 10 A. M. & 2 P. M.
Vicinity of South Blvd.
EVANSTON

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

BOYS! BOYS!
11 and over. Interesting part-time work during the summer for boys living in the Brighton Park area. Call Week days only, between 5-7 P. M. 652-0918

\$150 per savaitę, gaus tinkama blaivi pora. BUTLERIS ir VIREJA. Suaugusių šeimoje iš 2 asmenų. Provincijos rezidencija apie 25 mylių ir vakarus nuo Chicago, 2 mėn. Arizonoje. Rašyti angliškai. Duoti telefoną nr. Rašyti c/o AF Box 317, 225 W. Washington St., Chicago, Ill. 60606.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

BAR & RESTAURANT
Located in hotel, fully equipped. Sunday, due to ill health. Call after 10 A. M., closed on C A L L 922-2586.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

ir kitus kraštus
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

MIAMI, FLA.

Čiurlioniečių pagerbimas
Liepos 6 d. Čiurlioniečiai, grįždami į Clevelandą iš Pietų Amerikos po sėkmingų gastolių, buvo sustoję kelioms valandoms Miami. Aerodrome juos sutiko Miami Amer. Liet. Piliečių Klubas atstovai ir parvežė su keliolika mašinų visus į klubą.

Svečiams buvo suruošti užkandžiai su alumi ir kitais gėrimais. Visa tai paruošė klubas ir dar savo aukomis prisidėjo Victor Kraus, Catherine Jeznis, Ch. Dibulskis, paaukodami po dešimt dolerių, o A. Noreika ir P. Stevens po keletą dolerių.

Po vaišių, nors buvo labai mažai laiko, ansamblis, vad. muz. Alf. Mikulskio, visus nudžiugino puikiomis liaudies dainomis. Ansamblio padarė visiems neužmirštamą įspūdį. Miami lietuvių ilgai ir maloniai jį prisimins.

Po to muz. Alf. Mikulskis tarė nuoširdų ir gražų žodį. Dar kalbėjo A. Augūnas iš Lake Worth. Vietos amerik. Jėzuitų bažnyčios vargonininkas Petras Stevens, džiaugdamasis gražia, nors trumpa programa, kvietė kalbomis nevarginti svečių, nes visų noras yra išgirsti dar daugiau jų dainų. Vyrų choro dalyviai išpuilingai padainavo "Sutems tamsi naktuzėlė", "Juodberiai galvas aukštyn" ir kitas populiarias nepr. Lietuvos laikų dainas. Ir taip laikas greit praėjo. Svečiai turėjo skubėti ir klubo narių mašinomis pasiekė aerodromą išskridę į Clevelandą.

Šiomis dienomis Miami Amer. liet. pil. klubo pirm. Victor Kraus gavo nuo Kazio Karpiaus laišką. Jis Čiurlionio ansamblio vardu klubui nuoširdžiai padėkojo už vaišes ir k.

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKĖJIMAMS

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE SĮ
MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTORA PATARNAUJA VISAI DRAUDIMO REIKALAI
J. BACEVICIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PROSPECT 8-2233

BY OWNER —
Have to sell fast 2 deluxe bldgs. 1-20 Apt. — 1-13 Apt. All mod. immac. cond. 40 years old. 4 1/2 X income. Vicinity Pulaski-Montrose. KE 9-2927.
1-13 Apt.

SUGALVOTA — PADARYTA
SVEIKAS MEDNIS modernus viduj. graži gatvė, arti Maria HS., dideli seimai ir pajamoms. Platus sklypas. \$18,600.
9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogi vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.
DU PULKINGI MŪRAI apie \$17,000 pajamų metams, Brighton Parke. Kaina \$50,000.
8 KAMB. 15 METŲ MŪRAS, centr. vestimams, garažas. Prie 60-tos už Pulaski. \$26,800.
2 BUTŲ MŪRINIS, 4 ir 5 kamb., 2 autom. garažas, Marquette Parke. \$39,500.
5 BUTŲ GELSVAS MŪRAS — 2x5, 2x3 ir 1x4 kamb., virš \$7,000 pajamų, du bloki nuo parko. \$47,000.
1 1/2 AUKŠTO 20 metų mūras. Gražūs 2 butai, uždari pušų porčiai, naujas stogas, gazu šildymas, 2 auto garažas, platus sklypas, arti mūsų. Našė neužmiršti. \$39,500.
Prie BACEVICIUS ir vienuolios dviem butais 30 pėdų sklypas už \$18,950.

SAVININKAS PARDUODA 5 kambarių mūrinių namų 20 metų senumo. Platus sklypas, aptvertas, Marquette Parke. 7309 So. Washtenaw Ave.

FARMS FOR SALE

Ūkiai Pardavimui

FARMLAND IN WISCONSIN
56 acres—farmhouse and barn, creek frontage, \$24,900.

124 acres with completely remodeled farmhouse, natural fireplace, carpeting, etc. \$29,900.

For sale by owner.
LEO WETTSTEIN
R. 1, Westfield, Wis.
608-296-2385.

A. & L. INSURANCE & REALTY

A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange istaigol)
Pigūs automobilų draudimai.

TERRA

Brangenybės, laikrodžiai, dovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

RENTING IN GENERAL

Nuomos

ISNUOMOJAMAS 4 kambarių butas be baldų. Geso pečius, uždari porčiai. Pagaudojama pusamžė pora. 4438 So. Francisco.

GAGE PARKE išnuomojamas nedidelis butelis. Tel. 778-6148.

MISCELLANEOUS

Ivairūs Dalykai

BUILD YOUR OWN BUSINESS
Part time and earn \$2,000 per month. Small investment required. For appointment: CALL: 472-2168.

HOME INSURANCE

Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm, Federal Casualty Company

APDRAUDŲ AGENTŲRA

Namų, automobilų, gyvybės, sveikatos ir biznio. Patogios išmokėjimo sąlygos.
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS

SAVININKAMS NEMOKAMAI
Namų pardavimas, pirkimas, įvairūs draudimai.

BUD'S REAL ESTATE

BALYS BUDRAITIS
4207 So. Kedzie, Chicago
TEL. — 254-5551
1339 State St., Lemont, Ill.
TEL. — 257-5542

DAŽAU NAMUS

IS VIDAUS IR LAUKO
Valau kilimus ir baldus.
Pilna apdrauda.
I. RUDIS Tel. CL 4-1050

Valdis Real Estate

7651 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklypas ir pastas, centrinis šildymas, garažas, Brighton Parke. \$26,800.
2 PO 5 MŪRINIS ir šalia tuščias sklypas, 41-ma ir Campbell. POKUS BONGALOW, įrengtas sklypas, garažas. Tuoju galima užimti. 77-ta prie California Ave. MAISTO KRAUTŲ ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir maisto patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais įrengimais. Jūdi vieta.

SMATIS REALTY

204 WEST 43 STREET
CL 4-2398

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.

LABAI GERAS 10 butų mūras, 2 automobilų mūro garažas, Marquette Parke. — Tik \$89,000.

10 BUTŲ mūras, alumi, langai, šiluma, geras pastatas. Apylinkė 62-ra ir Tolmas. — Tik \$79,500.

1 1/2 AUKŠTO 12 metų mūrinis, šiluma, geras centrinis šildymas, gražiai įrengtas rūšis, 2 auto garažas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$87,500.

2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma, gazu, aluminizavimas, 2 automobilų garažas, Marquette Parke. Tik \$28,998.

NERIS REAL ESTATE

3209 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

7317 SO. FAIRFIELD 5 kambarių mūras ant 45' sklypo. Karšto vandens šiluma gazu, daug priedų, tuoju galima užimti. Savininkas.

SAVININKAS PARDUODA
12 butų moderniai įrengtą mūrinių namų 5 metų. Skalbimo mašinos ir džiovintuvai. Saldytuvai, oro vėsin-tuvai, virinimui pečiai, 15 masinų vieta. Daug visokių patogumų. \$24,000 pajamų metams. Kaina \$176,000. 2532 So. 58 Ct. Cicero. Tel. 863-2231

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namų šildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apakalčiavimai nemokamai. Turu leidimus dirbti mieste ir užmieste.

DOMAS ŽUKAUSKAS

HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

K. ERINGIS

CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327